

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด

นันทิยา ไชยโสภณ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดานหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๗
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด

เลขทะเบียน	_____
เลขเรียกหนังสือ	_____
วันที่	_____

นันทิยา ไชยโสภา

หนังสืออ้างอิง
(REFERNCE BOOK)

ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

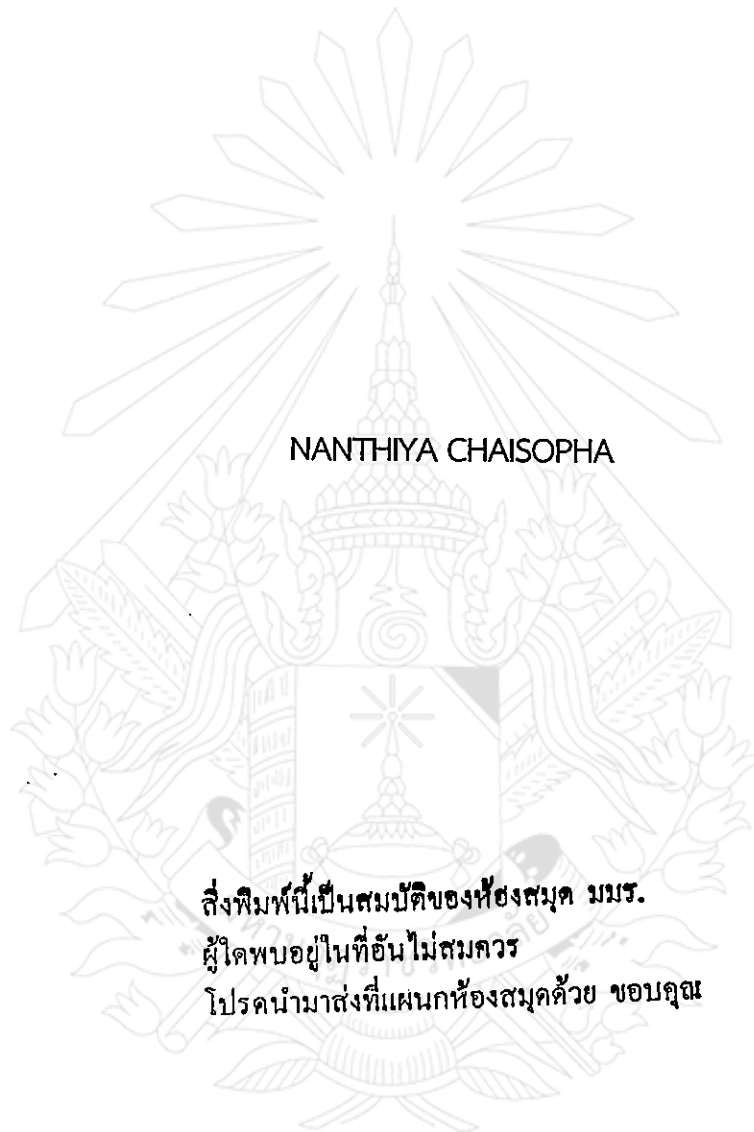
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๗

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

B ๒1241

EDUCATIONAL MANagements FOR PRE - SCHOOL CHILDREN AT
PRESCHOOL CHILD DEVELOPMENT CENTRES IN ROI ET
PROVINCE'S CHANG HAN DISTRICT

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
A.D. ๒๐๑๔

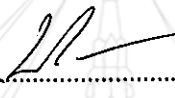
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณา สารนิพนธ์
ของ นางสาวนันทิยา ไชยโสภา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
(ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

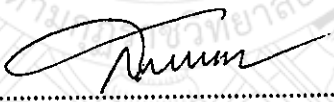
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธาน
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร.)

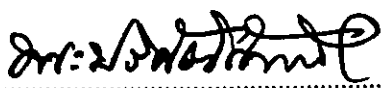

..... กรรมการ
(ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

..... กรรมการ
(ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

..... กรรมการ
(ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(พระปริยัติสารเวที, ดร.)

วันที่ 8 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2557

๕๕๒๐๗๕๐๕๓๒๐๔๑: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาปฐมวัย/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

นันทิยา ไชยโสภาน : การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน
เขตอำเภอ จังหารจังหวัดร้อยเอ็ด (EDUCATIONAL MANAGERMENTS FOR PRE-SCHOOL CHILDREN AT
PRESCHOOL CHILD DEVELOPMENT CENTRES IN ROI ET PROVINCE'S CHANG HAN DISTRICT)
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์: วิมลพร สุวรรณแสนหวิ, ปร.ด., กฤตยากร ลดาวัลย์, ปร.ด. ๑๐๙ หน้า.
ปี พ.ศ. ๒๕๕๗.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ๑. ศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กในเขตอำเภอจังหารจังหวัดร้อยเอ็ด ๒. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหารจังหวัดร้อยเอ็ด ๓. ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหารจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
ประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหารจังหวัดร้อยเอ็ด ได้กลุ่ม
ตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๔๘ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยค้นคว้า คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าอำ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า
F (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงบประมาณ ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหารจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน
ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเท่าเทียมกัน ดังนั้น ถึงแม้ว่าบุคลากรทางการศึกษามีตำแหน่ง
ต่างกัน ต่างก็มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน

အင်္ဂလိပ်စာအုပ်အမျိုးအစား: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS : MANAGEMENT OF PRESCHOOL EDUCATION/ PRESCHOOL CHILD CENTRES

NANTHIYA CHAISOPHA: EDUCATIONAL MANagements FOR PRESCHOOL CHILDREN AT PRESCHOOL CHILD DEVELOPMENT CENTRES IN ROI ET PROVINCE'S CHANG HAN DISTRICT
ADVISORY COMMITTEES: WIMONPORN SUWANNASAETHAWEE, Ph.D., KRITAYAKORN LADAWAN, Ph.D., ၁၀၈ P, A.D. ၂၀၁၆.

The purposes of the research were: ၁. to study educational personnel's educational managements for preschool children at preschool child development centres in Roi Et province's Chang Han district, ၂. to compare their educational managements with their variables of positions, ၃. to regulate suggestions for their educational managements. The sample size used for the study comprised educational personnel of preschool child development centres in the above district, gaining the sampling group totaling ၁၆၆ individuals. The research instrument was rating scale questionnaires. The statistics exploited for data analyses encompassed frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and F-test.

Results of the research indicated that: Their educational personnel's educational managements for preschool children at preschool child development centres in Roi Et's Chang Han district were rated at the 'high' scale in the overall aspect while in a single one, each of three aspects with the highest, lower and lowest means comprised preschool education managements, premises and materials and equipment, and the budget. . The comparative results of their educational managements for preschool children at preschool child development centres in the district as classified by their variables of their positions showed no significant differences in both aspects. The probable case in point might be because educational personnel equally participated in their educational managements. As a result, they similarly provided preschool education for preschool children at preschool child development centres despite having different positions.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์เรื่อง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ขอขอบพระคุณ ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี และดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ ที่ท่านทั้งสองได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไข อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ในภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหารทุกคนในตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ดร.ประพิศ โบราณมูล ดร.จ่านง กมลศิลป์ และนายวชิราวุธ หุຍຍອດ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยแก่ผู้วิจัย จนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณครอบครัวไชยโสภา ตลอดจนญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา คุณค่าและเป็นประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

นันทิยา ไชยโสภา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
ประกาศคุณูปการ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีและความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย	6
2.2 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	10
2.3 การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	25
2.4 บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด	45
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	52
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4 ผลการวิจัย	56
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.2 ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
5.1 สรุปผล	68
5.2 อภิปรายผล	69
5.3 ข้อเสนอแนะ.	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	78
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	80
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	84
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	93
ภาคผนวก จ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)	101
ภาคผนวก ฉ คำอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	105
ภาคผนวก ช ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan	107
ประวัติย่อผู้วิจัย	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง	58
2 แสดงสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
3 คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน	64
4 คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ	65
5 คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อ	67
6 คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมและรายข้อ	68
7 คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายข้อ	69
8 คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายข้อ	72
9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง	73

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

50

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตราที่ ๒๒ กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ มาตราที่ ๘ การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ๑) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ๒) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ๓) การพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัตินี้ คือ ผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน บ้าน และสังคมพร้อมกันไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนต้องสื่อความเข้าใจกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมไทยได้ทราบว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่และตลอดเวลาการเรียนรู้จากบ้านและโรงเรียนจะสร้างพลังการเรียนรู้ทั้งทางด้านปัญญา และอารมณ์ควบคู่กันไป ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กต้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้เกิดแก่เด็กของตนเอง ชุมชน และผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการทั้งนี้เนื่องจากเด็กปฐมวัยหมายถึงเด็กที่มีอายุระหว่าง ๐-๖ ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้านเป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดในชีวิตดั่งจะเห็นได้จากความคิดของนักการศึกษาว่าการพัฒนาตนคือรากฐานของชีวิตเราควรที่จะเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เล็ก เพราะรากฐานของชีวิตมนุษย์เป็นรากฐานของการศึกษาทุกระดับ และจะเป็นพลเมืองที่ดีมีอาชีพต่อไปในอนาคต ดังที่ เบญจา แสงมลิ (๒๕๔๔, หน้า ๘๔) ได้กล่าวไว้ว่าทางรัฐบาลเองก็มีความตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากการระบุสาระไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องมีหน้าที่สนองภารกิจนี้พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้นย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการ และการดำเนินการของโรงเรียนที่นำหลักสูตรไปปฏิบัติการจัดการศึกษาในระดับนี้จะไม่มุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการแต่จะเน้นด้านการเตรียมความพร้อมของเด็ก เพื่อที่จะรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และในด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ก็ต้องมีองค์ประกอบหลายตัวเข้ามาช่วยเพื่อที่จะให้ ๒ เด็กได้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น อย่างเช่น ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตั้งแต่ที่ตั้งลักษณะอาคารสถานที่บริเวณรวมทั้งบรรยากาศ การอยู่ร่วมกันของนักเรียนและครูในชั้นเรียนจะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพซึ่งนักวิชาการทางด้านจิตวิทยาสภาพแวดล้อมซึ่งมีความเชื่อว่ามนุษย์เป็นระบบเปิด (Open System) มีลักษณะโครงสร้างที่ไม่ตายตัว (Dynamic) รวมทั้งสภาพแวดล้อมก็เป็นระบบเปิดและมีโครงสร้างที่ไม่ตายตัวแบบเดียวกัน จึงทำให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมในตัวเองตาม

สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไปเช่นกันกับ Rousseau (๑๗๘๙ : อ้างใน ประดิษฐ์ อูปรมย์, ๒๕๒๖, หน้า ๙) ที่มีความเชื่อว่า “เด็กเกิดมาพร้อมกับความดีงาม” และระบุว่าโดยธรรมชาติของเด็กแล้วเด็กมีความต้องการและสนใจในสิ่งที่ดีงาม การพยายามเข้าใจเด็กเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครูและผู้ปกครอง ชีวิตในวัยเด็กควรได้รับแต่ประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เหมาะสมและส่งเสริมความเจริญงอกงามทางกายของเด็ก และควรเป็นประสบการณ์พื้นฐานที่เด็กสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เด็กต้องเผชิญเมื่อเติบโตขึ้น การจัดการเรียนการสอนควรช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนและจดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนควรมุ่งให้เด็กรู้จักปรับตัวได้อย่างอิสระ การศึกษาระดับนี้นับวันจะมีความสำคัญทั้งต่อเด็กและครอบครัวมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะในสภาวะที่ประเทศกำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น การอบรมเลี้ยงดูกล่อมเกลารเด็กโดยครอบครัวไม่อาจกระทำได้ดีดังสมัยก่อนและก่อให้เกิดปัญหาในหลายด้านตามมา ขณะเดียวกันความจำเป็นในการเตรียมประชาชนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศเป็นสิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการและจำเป็นต้องเตรียมการตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นได้มีโอกาสเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ จัดการศึกษาโดยกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เน้นเอาชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา วางแผน เสนอแนวคิดร่วมกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจของแต่ละท้องถิ่นโดยอาศัยวิทยากรแหล่งวิทยากรที่สำคัญในท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งมีการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาอยู่ ในรูปของการจัดการศึกษาให้เป็นระบบโดยอาศัยสถานศึกษาในท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

ขณะที่กระทรวงมหาดไทย (๒๕๔๕, หน้า ๓๕) ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนอกจากนี้กระทรวงมหาดไทยยังได้กำหนดการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมพัฒนาชุมชน โดยได้กำหนดประเภทของกลุ่มงานนี้เป็นหน้าที่ที่ต้องทำและทุกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ในส่วนของการดำเนินงานกระทรวงมหาดไทยได้โอนงบประมาณเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกกิจกรรม ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๖ ประกอบด้วย ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าอาหารกลางวันค่าตอบแทนครูพี่เลี้ยงผู้ดูแลเด็กเล็ก เงินประกันสังคม และค่าวัสดุการศึกษา

อำเภอจันทราบึงเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ดหนึ่งที่ได้รับผลต่อการกระจายอำนาจดังกล่าว นั้นด้วย การปกครองออกเป็น ๘ ตำบล มีองค์การบริหารส่วนตำบล ๔ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ องค์การบริหารส่วนตำบลปาฝา และ องค์การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ มีเทศบาลตำบล ๔ แห่ง คือ เทศบาลตำบลดงสิงห์ เทศบาลตำบลดินดำ เทศบาลตำบลจันทราบึง และเทศบาลตำบลผักแว่น ในแต่ละแห่งมีความหลากหลายในศักยภาพด้านทรัพยากรบุคคลและงบประมาณรายได้ที่แตกต่างกันบางแห่งงบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการ

พัฒนาใน ด้านต่างๆและเมื่อได้รับการถ่ายโอนภารกิจการศึกษาาระดับปฐมวัยหรือชั้นอนุบาล จาก สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการและกรมพัฒนา ชุมชน กระทรวงมหาดไทย จึงเป็นภารกิจใหญ่ที่ต้องดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ จากเหตุผล ดังกล่าว การรับถ่ายโอนภารกิจการศึกษาาระดับปฐมวัย จึงเป็นภารกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลและ เทศบาลตำบล ในอำเภอจันทบุรี ต้องทำความเข้าใจกับภารกิจใหม่นี้อย่างถ่องแท้ เพื่อให้การบริหาร จัดการเกี่ยวกับการศึกษาาระดับปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ แนวทางการ บริหารจัดการที่อาจแตกต่างกันในแต่ละหน่วยงานเป็นเหตุผลหนึ่ง ที่ทำให้เกิดผลกระทบ กับเด็กและระบบการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จนเป็นที่สนใจของหลายฝ่ายว่าผู้เกี่ยวข้องในองค์การบริหาร ส่วนตำบลและเทศบาลตำบลจะบริหารจัดการกับระบบการศึกษาอย่างไร จึงจะประสบผลสำเร็จและ มากน้อยเพียงใด

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กซึ่งยังไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยมากเท่าที่ควร ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่รวมถึงในส่วนของการบริหารจัดการ อันมีสาเหตุมาจากบุคลากรมีวุฒิ การศึกษาไม่ตรงตามสายงานทางด้านการศึกษาปฐมวัยและจำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อการ ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะในส่วนของระบบการจัดการศึกษารวมถึงขาดการวางแผน การจัดกิจกรรมและการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก และสาเหตุที่ สำคัญอีกประการหนึ่งคือขาดงบประมาณในการจัดการศึกษาด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ผลการประเมิน มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทบุรี ไม่สัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้จากข้อมูลที กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่างานการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัยเป็นงานที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็น การพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทบุรีจะต้องมีหน้าที่สนองภารกิจนี้ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป ผู้ศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัด การศึกษาาระดับปฐมวัย จึงได้ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กในเขตอำเภอจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาการจัดการศึกษา และเป็นข้อเสนอแนะให้ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทบุรีได้ นำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัย ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ จันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง

๑.๒.๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดโดยมีขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๔.๑.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ได้แก่ นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ช่วย และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๒๔๔ คน

๑.๔.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ช่วย และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๔๘ คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้การเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕, หน้า ๑๐๓)

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดโดยมีขอบเขตของการวิจัยจำแนกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านงบประมาณ
๒. ด้านวัสดุอุปกรณ์
๓. ด้านอาคารสถานที่
๔. ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑. ทำให้ทราบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕.๒. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดที่มี ตำแหน่ง ต่างกัน

๑.๕.๓. ผลการวิจัยจะนำไปใช้เป็นสารสนเทศในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑.การจัดการศึกษา หมายถึง การบริหารงาน การดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๒. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง กระบวนการปฏิบัติดำเนินการในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยทั้ง ๔ ด้านดังนี้

๒.๑ ด้านงบประมาณ หมายถึง เงินอุดหนุนจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจากรัฐรวมไปถึงจากหน่วยงานอื่น ๆ ในการสนับสนุนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยที่ใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๒.๒ ด้านอุปกรณ์ หมายถึง สื่อหรือครุภัณฑ์ทางการศึกษาที่ใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๒.๓ ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยที่ใช้ในศูนย์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๒.๔ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง วิธีการด้านแผนและนโยบายในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผลในสถานศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ดที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

๓. บุคลากร หมายถึง กลุ่มคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการเรียนระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ๑.นักวิชาการศึกษา ๒.ครูผู้ดูแลเด็ก ๓.ครูผู้ช่วย และ ๔.คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง ๓ - ๕ ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๕. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ซึ่งประกอบไปด้วย ๑.นักวิชาการศึกษา ๒. ครูผู้ดูแลเด็ก ๓.ครูผู้ช่วย และ ๔.คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๖. นักวิชาการศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗. ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

๘. ครูผู้ช่วย หมายถึง ครูที่ได้บรรจุใหม่ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

๙. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยตามลำดับดังนี้

- ๒.๑. ทฤษฎีและความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
- ๒.๒. แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
- ๒.๓. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๔. บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด
- ๒.๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖. สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑. ทฤษฎีและความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับวัยเด็กหรือปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับรากฐานการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุดของการวางรากฐานชีวิต ซึ่งได้มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายและความสำคัญไว้ ดังนี้

Hymes (อ้างใน พิทยาภรณ์ มานะจติ, ๒๕๔๘, หน้า ๑) ได้ให้ความหมายของการศึกษาปฐมวัยไว้ว่าเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กวัยแรกเกิดจนถึง ๖ ปี โดยแยกได้เป็น ๒ ระดับคือ

๑. ระดับบริหาร ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กวัยแรกเกิด ถึง ๓ ปี ซึ่งเน้นการดูแลอบรมและพัฒนาให้เด็กเกิดการเจริญเติบโตและก้าวหน้าทั้งด้านพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

๒. ระดับอนุบาล ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อเด็กวัย ๓-๖ ปี ให้มีความเติบโตและพัฒนาครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๖, หน้า ๓) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีเต็ม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรมที่เด็กต้องอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยใช้หลักสูตรระดับการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๔๖ เป็นหลักในด้านความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น

ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ (๒๕๔๒, หน้า ๑๒) ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า เป็น การจัดการศึกษาอีกทั้งยังเป็น การวางรากฐานเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๐, หน้า ๔) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพ ชีวิตที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาวจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาเด็กตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ โดยเน้นให้ ครอบครัวเป็นแกนหลักในการพัฒนา และให้ชุมชน สังคมเป็นฐานที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนา เลี้ยงดูเด็กทุกขั้นตอน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (๒๕๔๒, หน้า ๑๗-๒๔) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่ ครอบคลุมการดูแล และการศึกษาที่จัดให้กับเด็กแรกเกิดถึงอายุ ๘ ปีซึ่งอยู่ในช่วงวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง และเจริญงอกงาม ในด้านการพัฒนาการมุ่งให้เด็กได้เข้าถึงความเป็นจริงของอารมณ์ ตระหนักถึงทักษะ ทางสังคมและพัฒนาภาวะสร้างสรรค์ รู้จักตนเองภาคภูมิใจในตนเองและมั่นใจในตนเอง (Gordon and Browne) การศึกษาในระดับนี้จึงถูกเรียกว่าเป็น “การศึกษาและการอบรมดูแล” ไปด้วยเช่นกัน

นภเนตร ธรรมบวร (๒๕๔๖, หน้า ๑๙๑) ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่า เป็น การจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการ พัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการเพราะเป็นวัยที่มีอัตราในการ เจริญเติบโตสูงสุดสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่หากได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างถูกต้อง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๒๕๔๙, หน้า ๑๙) ได้จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย เป็น การศึกษาที่มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมสติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม ที่พึง ประสงค์อยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุข ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากความความหมายและความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า เด็กในระดับปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญ ที่สุดของชีวิตที่จะสามารถเรียนรู้ และสร้างพัฒนาการทุกด้านของตนเองให้ครบถ้วนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อพร้อมที่จะรับกับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แทรกซ้อนเข้ามาในชีวิตได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นถ้าเด็กคนใดที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสมในวัยนี้ย่อม ส่งผลทำให้การเรียนรู้ในระยะต่อไปไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

สำหรับด้านแนวคิดพื้นฐานในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยได้มีนักวิชาการและนักการ ศึกษาให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้หลายแนวคิดแตกต่างกันไป ดังเช่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๒๕๔๐, หน้า ๑) ได้กล่าวไว้ว่าการเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญของงาน ทุกชนิด และในงานแห่งชีวิตจุดเริ่มต้นคือการเริ่มชีวิตในเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ ๕ ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่ง ของชีวิตที่ สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุก ๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะ ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไป

ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยพัฒนาขึ้นมาโดยแนวคิดต่อไปนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัว มนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิง

คุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยจะมีความสัมพันธ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะการ พัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง อายุ ๕ ขวบ พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็น ตามลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาไปถึงขั้นใดจะต้องเกิดภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน เช่น ทฤษฎี พัฒนาการทางสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นต้น ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนเป็นแนวทาง ให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความ แตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และ เนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น และเด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติตั้งแต่ เกิดก่อนจะเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วย ตัวเด็กเองในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดกิจกรรมที่ เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน เด็กจะ รู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทดลองสร้างสรรค์แก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเองซึ่งมี อิทธิพล และมีผลต่อการเจริญเติบโตช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญาและลักษณะนิสัย เด็ก จะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นรวมถึงธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น ในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จึงถือการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัด ประสบการณ์ให้กับเด็ก

๔. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือ แวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ถือว่า ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจ และยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพและ พัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างมี ความสุขแนวคิดพื้นฐาน ดังกล่าว ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็ก ต้องศึกษาหลักการของ หลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึงอายุ ๕ ขวบ จะต้องยึด หลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษาโดยต้องคำนึงถึง ความสนใจและความต้องการของเด็กทุก คน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่

สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้ง ทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญาและลักษณะนิสัยอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี และคนเก่งของสังคมสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน ฯลฯ

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๐, หน้า ๓- ๕) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่า

๑. การพัฒนาการตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าพัฒนาการของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต จะมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ควบคู่กันไปด้วย จึงจะมีความแตกต่าง ของแต่ละบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์
 ๒. การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจาก กระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะเป็นไปด้วยดี
 ๓. การเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญสำหรับเด็ก เด็กจะเกิดการเรียนรู้และมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจและสังคม จากการ เล่น ฉะนั้นการเล่นจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก
 ๔. วัฒนธรรมและสังคม ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันออกไป ฉะนั้นครูระดับปฐมวัยจึงจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้
- ดังนั้นครูผู้สอนควรต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานที่เหมือน หรือต่างจากคนได้อย่างราบรื่นสรุปแล้วความสำคัญของการจัดการศึกษาในเด็กวัยนี้ โดยมีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การเล่นเป็นสื่อเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งเด็กวัยนี้ต้องการความรักความอบอุ่นรวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ก็ย่อมมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กให้เกิดความพร้อมครบทั้ง ๔ ด้าน ได้เร็วขึ้น

๒.๒. แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒.๒.๑. ความหมายของเด็กปฐมวัย

เยาวพา เดชะคุปต์ (๒๕๔๒, หน้า ๑๒) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย เป็นคำที่ใช้เรียกเด็กที่มีอายุตั้งแต่ ปฏิสนธิจนถึง ๖ ปี ซึ่งอยู่ในวัยที่คุณภาพของชีวิตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา กำลัง เริ่มต้นพัฒนาอย่างเต็มที่

ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

เยาวพา เดชะคุปต์ (๒๕๔๒, หน้า ๑) ได้อธิบายถึงความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่าเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของพัฒนาการของชีวิตมนุษย์สิ่ง que เด็กได้รับประสบการณ์ในช่วง ๕ ขวบแรกนั้นจะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กและถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ จะช่วยให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต นอกจากนี้ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายคนมี ความเห็นที่สอดคล้องกันว่าเด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นชีวิตมนุษย์ และนับว่าเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุด ช่วงหนึ่ง เพราะเป็นวัยของการวางรากฐานและเตรียมตัวเพื่อชีวิต ทั้งยังเป็นช่วงระยะที่เกิดการเรียนรู้มาก ที่สุดในชีวิต

กรมวิชาการ (๒๕๔๖, หน้า ๕) ได้อธิบายว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการ ของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิด คุณค่าต่อตนเองและสังคม

กล่าวโดยสรุป เด็กปฐมวัย เป็นวัยที่มีความสำคัญ เป็นวัยที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ใน พัฒนาการทุกๆด้าน เป็นระยะที่เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาต่อด้านบุคลิกภาพ โรงเรียน และบ้านต้อง ร่วมมือและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อเด็ก เพื่อเป็นการวางรากฐานของพัฒนาการด้านสติปัญญาจิตใจและ บุคลิกภาพ ตลอดจนลักษณะนิสัยพื้นฐานต่างๆของเด็กเพื่อที่จะได้พลเมืองที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

๒.๒.๒. แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

การนำเสนอแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อคือ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖, หน้า ๓ - ๔)

๑. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัย นอกจากมุ่งให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนในระดับประถมศึกษาได้ดีแล้ว ยังเป็นการศึกษาพื้นฐานที่จะทำให้เด็กมีชีวิตในอนาคตสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากบทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาเด็กไทย โดยคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอารมณ์และเลี้ยงดูเด็กในปี๒๕๓๕ พบว่า การ อบรมเลี้ยงดูเด็กในวัยก่อน ๖ ปีจะมีผลไปตลอดชีวิต หากเด็กได้รับการดูแลที่ดีได้รับความรัก ความอบอุ่น จะทำให้เด็กเป็นคนสดชื่น แจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักรักคนอื่น การพัฒนาเด็กจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลและสถาบันหลายฝ่าย ย ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนสื่อมวลชน และสิ่งแวดล้อม ตลอดจน

องค์กรที่จัดบริการพื้นฐานให้แก่เด็กปฐมวัย ดังนั้น เด็กในวัยก่อน ๖ ปีจึงเป็นวัยทองของชีวิต หากต้องการให้พลเมืองเป็นอย่างไร ก็สามารถทำได้โดย ปูพื้นฐานให้ตั้งแต่ก่อน ๖ ปี ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้แนวคิดต่างๆในการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ ๕ ปี

๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์ มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าเด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระอบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วย ตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

๑.๓ การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นเกมมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาจากการเล่น เด็กมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัส และการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นเกมเป็น ทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่นสร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จึงถือ การเล่น อย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ครูจึงควรมีการปลูกฝังให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่น และการฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดี

๑.๔ แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุขจากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๕ ปี ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริม

กระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทำให้เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมต่อไป

๒. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการส่งเสริมการพัฒนาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปียึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๖, หน้า ๕-๗)

๒.๑ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัย และประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ ได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบันมิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

๒.๒ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาดปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษากับเด็กปฐมวัย

๒.๓ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะเริ่มทั้ง ๒ ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้นำและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือ กระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเองปรับปรุง ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

๒.๔ การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้จากหลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละ

วัน ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรมหลากหลายทักษะหลากหลายประสบการณ์สำคัญ
อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

๒.๕ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกต
เป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้
บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการจากข้อมูลเชิงบรรยาย
จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็ก
ประเมินตนเองหรือผลงานสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการ
ประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละ
คน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพ
การจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

๒.๖ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้
เนื่องจาก สภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการ
แลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ
หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมีใจจะ
แลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมี ส่วน
ร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าให้ พ่อ แม่ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความ
ต้องการ โดยไม่คำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

จากหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย เป็นการจัด
ประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้านโดยยึดหลักการ
เรียนรู้ที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการ
เรียนรู้และกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนโดยถือว่า การเล่นอย่าง
มีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กภายใต้บริบททางวัฒนธรรมและสังคมที่
แวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๖,
หน้า ๑๑-๑๒) ได้กล่าวถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดในสถานพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย นอกจากนั้นยังได้กำหนดในมาตรา ๔๑ ด้วยอีกว่า องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัด
การศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายใน
ท้องถิ่น ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้คือ มีการจัดตั้งศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ ๓-๕ ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อม
และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มตาม
ศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับสูงขึ้นไป
สำหรับเป้าหมายการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้คือ องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นจัดตั้งและบริการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพตามความพร้อมต้องการ และด้วยความร่วมมือของชุมชน ส่วนวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ

๒. เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กทุก ๆ ด้านแบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษา

๓. เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูแลพัฒนาเด็กอย่างถูกวิธี

๔. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสการพัฒนาความพร้อมให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

๕. เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก

๖. เพื่อให้การบริการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพ
แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้

๑. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ซึ่งจะต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ

๒. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง สภาพแวดล้อมใกล้ตัวและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม

๓. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับเห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสม นอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

๔. การบูรณาการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัย

๕. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

๖. ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่และผู้ปกครองเด็ก ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

๒.๒.๓. จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

เยาวชน เดชะคุปต์ (๒๕๔๒, หน้า ๒๒-๒๓) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างเต็มที่ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองไทยที่มีอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง

๒. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็กเพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์และเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้

๓. เพื่อให้เด็กมีนิสัยขยัน ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด สะอาด

๔. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ

๕. เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็ก

๖. เพื่อตระหนักในปัญหาความเปราะบางของพัฒนาการเสียแต่แรกและดำเนินการต่อไปอย่างเหมาะสม

กรมวิชาการ (๒๕๔๖, หน้า ๙) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่ามุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างของแต่ละบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัยเด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย ๑๒ ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขภาพที่ดี

๒. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๓. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

๔. มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

๕. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย

๖. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
 ๗. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 ๘. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่นและความเป็นไทย
 ๙. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 ๑๐. มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
 ๑๑. มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 ๑๒. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
- สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคม สติปัญญา ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นการฝึกทักษะการฟังและการพูดเพื่อเตรียมพร้อมที่จะไปสู่การอ่าน และการเขียน ฝึกทักษะในการช่วยเหลือตนเองฝึกการอยู่ร่วมกับเพื่อน ฝึกทักษะการสังเกต การค้นคว้า สำรวจด้วยตนเอง ฝึกการใช้ความคิดสร้างสรรค์ฝึกความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สายตากับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อเป็นพื้นฐานให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๒.๒.๔. ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดีทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งที่กำหนดในการสอนหลักสูตรเป็นคำที่มีความหมายหลากหลายจึงได้มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายความหมาย ดังนี้

เยวพา เดชะคุปต์ (๒๕๔๒, หน้า ๗๘) กล่าวถึงหลักสูตรตามแนวความคิดของ พรีคอตต์(Precott) ว่า หลักสูตรคือสิ่งทุกอย่างที่เด็กได้รับประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนรวมถึงสภาพทางกาย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มเพื่อน ความคาดหวังทางวัฒนธรรมและสังคม และความต้องการของโรงเรียน

วีรบุช ปิณฑวนิช (๒๕๔๔, หน้า ๑๙) กล่าวว่า หลักสูตรถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ เพราะหลักสูตรคือแนวทางในการจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนเก่ง ดี และมีมีความสุขในการหาความรู้ตามจุดมุ่งหมายของชาติ

บุญชม ศรีสะอาด (๒๕๔๖, หน้า ๗) กล่าวว่า คำว่าหลักสูตร (Curriculum) มีความหมายได้หลายอย่าง เมื่อศึกษาความหมายของหลักสูตรตามนิยามที่มีผู้ให้ไว้ สามารถจัดเป็นกลุ่มใหญ่ๆได้ ๓กลุ่มคือ กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวัง (Intended) กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Actualized) และกลุ่มที่มองหลักสูตรครอบคลุมทั้งสองกลุ่มที่กล่าวมา กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวังได้แก่กลุ่มที่ให้ความหมายว่าหลักสูตรคือวิชาและเนื้อหาวิชาหลักสูตรเป็นโปรแกรมการศึกษา หลักสูตรเป็นเอกสาร และที่หมายถึงหลักสูตรแม่บท ส่วนกลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงได้แก่กลุ่มที่ให้ความหมายว่า ดังหลักสูตรคือประสบการณ์

จากคำจำกัดความต่าง ๆ ของหลักสูตรจะเห็นได้ว่า หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อหา หรือสาระที่จะสอนและวิธีการที่จะสอนอย่างไร หลักสูตรอาจหมายถึงหลักสูตรในลักษณะที่เป็นหนังสือ หรือคู่มือ หรือแผนการสอนต่าง ๆ ที่ได้ถูกกำหนดไว้ก่อนแล้วซึ่งเราในฐานะครูหรือนักการศึกษา มีหน้าที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาที่หลักสูตรในระดับนั้น ๆ กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามหลักสูตรยังมีความหมายที่กว้างขึ้นซึ่งอาจหมายรวมถึงปรัชญาในการสอนของครู กระบวนการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนการประเมินผลต่าง ๆ ที่กำลังดำเนินไปในชั้นเรียน รวมถึงตลอดถึงทิศทางความตั้งใจที่ครูต้องการ หรือคาดหวังให้เกิดขึ้นในอนาคต

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรอาจมีความหมายที่แตกต่างกันโดยขึ้นกับแต่ละบุคคลโดยหลักสูตรอาจหมายถึงสิ่งหนึ่งสำหรับบุคคลกลุ่มหนึ่งในสถานการณ์อย่างหนึ่งและอาจมีความหมายเปลี่ยนไปเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เต็มศักยภาพลักษณะของหลักสูตรจะสร้างมาจากพื้นฐานของทฤษฎีพัฒนาการเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น บางหลักสูตรเน้นพัฒนาการทางพุทธิปัญญาของเพียเจท์ จะเน้นเนื้อหาการจำแนกประเภทการเรียนรู้อนุกรม ในขณะที่บางหลักสูตรเน้นทฤษฎีพัฒนาการทางปฏิสัมพันธ์ จะมุ่งไปที่การปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมของเด็กและการคิด แต่บางหลักสูตรเน้นทฤษฎีอาจเน้นกระบวนการคิดหรือบางหลักสูตรมุ่งไปที่การส่งเสริมพัฒนาการประสาทสัมผัสและการเรียนรู้จากการเล่นเป็นสำคัญลักษณะรูปแบบของหลักสูตรจะเป็นอย่างไรอย่างหนึ่งนั้น อย่างน้อยต้องมีจุดประสงค์สำคัญของหลักสูตรเน้นพัฒนาการ ๑๐ ด้าน ดังนี้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, ๒๕๕๕, หน้า ๘-๑๐)

๑. สร้างเสริมการเจริญเติบโตอย่างอิสระ คำว่า อย่างอิสระนี้หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กใช้ความคิดความสามารถเป็นของตนเอง ผู้ใหญ่เป็นเพียงผู้สนับสนุนเด็กด้วยการให้ประสบการณ์ให้คำชี้แนะ และให้โอกาสเด็กเรียนรู้ตามต้องการอย่างเหมาะสมด้วยการวางแผนการสอน จัดเตรียมอุปกรณ์และสื่อการสอนที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ ได้คิด ได้เลือก ได้ทำด้วยตนเอง ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการเสริมสร้างให้เด็กเน้นพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เรียนรู้การช่วยเหลือตนเอง อย่างน้อยในกิจวัตรประจำวันและรู้จักแก้ปัญหา

๒. เรียนรู้การแบ่งปันและการให้ความรัก เด็กปฐมวัยเป็นวัยเน้นตนเองเป็นศูนย์กลาง รักตนเอง ครูต้องสอนเด็กให้เรียนรู้การให้ การแบ่งปัน และการรักบุคคลอื่นนอกครอบครัว ครู สร้างให้เด็กเรียนรู้การรักผู้อื่นด้วยการให้ความรักแก่เด็ก ทำงานร่วมกับเด็ก สร้างให้เด็กเรียนรู้การเล่นและทำงานกับเพื่อน เพื่อความเข้าใจการแบ่งปัน

๓. เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น เมื่อเด็กต้องออกจากสิ่งแวดล้อมของครอบครัว มาอยู่ในสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ครูต้องจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีและมีสุข เด็กควรได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กเป็นวิธีการช่วยเหลือเด็กให้เรียนรู้พัฒนาการทาง

สังคม การควบคุมตนเอง การเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียน การทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการปูพื้นฐานคุณธรรมให้เด็กมีจิตใจที่ดี มีความอดทนฝึกหัดนิสัยที่ถูกต้อง มีระเบียบ เป็นคนมองโลกในแง่ดี

๔. พัฒนาการควบคุมตนเอง ครูต้องสอนให้เด็กเรียนรู้การควบคุมวินัยในตนเอง รู้จักนำตนเองหรือกำกับตนเอง ด้วยการอธิบายให้เหตุผล เมื่อเด็กเข้าใจถึงการปฏิบัติที่ถูกต้อง พฤติกรรมการควบคุมตนเองของเด็ก จะดีขึ้น การจัดประสบการณ์ให้เด็กฝึกตัดสินใจและสร้างความเชื่อมั่นจะช่วยเด็กได้มาก การสอนที่ดีจะไม่ใช้วิธีการขู่เด็ก เพราะไม่เกิดผลดีต่อการพัฒนาการควบคุมตนเองนอกจากนี้การสร้าง ความมั่นใจในตนเองยังมีผลต่อการสร้างพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดี เด็กได้เรียนรู้การควบคุมอารมณ์ซึ่งเป็นการสร้าง ความฉลาดทางอารมณ์ให้กับเด็ก

๕. เรียนรู้บทบาทความเป็นคน เด็กปฐมวัยต้องได้รับการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคม ไม่ใช่เฉพาะแต่กับครอบครัวของตนเองเช่น การวางตัวตามบทบาทหน้าที่ทางสังคม การมีส่วนร่วมในการสร้างความสงบและสันติให้กับสังคม การสร้างสังคมที่มีคุณภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการรักษาประเพณีนิยม

๖. เรียนรู้ที่จะเข้าใจร่างกายตนเอง ประเด็นนี้สำคัญมาก เพราะการเรียนรู้และเข้าใจร่างกายตนเองหมายถึงการสร้างให้เด็กรู้จักการดูแลสุขภาพของตนเอง การป้องกันโรคติดต่อและการออกกำลังกาย แผนการสอนของคนต้องเอื้อต่อการส่งเสริมร่างกายให้แข็งแรง และการรู้จักดูแลสุขภาพควบคู่กันไป

๗. เรียนรู้การพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก การสอนต้องกระตุ้นเด็กให้ใช้ทักษะของกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก เด็กควรมีกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายการเล่นสนาม รวมทั้งการมีกิจกรรมสร้างสรรค์ ปั้น ดัด แปะ ที่เป็นการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กด้วย

๘. เรียนรู้และเข้าใจข้อจำกัดของโลกภายนอก การมาโรงเรียนเป็นการขยายโลกของเด็กจากครอบครัวสู่สังคม ซึ่งมีเงื่อนไขและความแตกต่างจากบ้าน ครูต้องพัฒนาความเฉลียวฉลาดของเด็กในการเรียนรู้โลก ด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเรียน รู้คิด ใช้เหตุผล ใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อม แผนการสอนของครูต้องทำให้ครูต้องสอนให้เด็กเข้าใจมีประสบการณ์ทางสังคมและรู้จักโลก

๙. เรียนรู้หนังสือเพื่อเข้าใจโลกใหม่ และผู้อื่นภาษาเป็นสิ่งช่วยให้เด็กรู้หนังสือรู้สิ่งแวดล้อมเกิดมโนทัศน์ใหม่ ๆ เกิดความคิดใหม่ ๆ ครูต้องสอนให้เด็กรู้จักใช้ภาษาในการสื่อสารค้นคว้า เพื่อการ เรียนรู้โลกใหม่ ๆ และผู้อื่นให้มาก ครูต้องวางแผนการสอนการรู้หนังสือให้กับเด็กทำให้เด็กอ่านออกเขียนได้ด้วย การพัฒนาให้เต็มศักยภาพตามวัย เด็กอาจเริ่มเรียนจากวาดภาพ เรียนจากคำค้นเคยทดลองจากการฝึกเขียนด้วยตนเอง การเรียนรู้หนังสือของเด็กปฐมวัย เป็นการเรียนรู้ที่จะต้องเข้ามาโดยธรรมชาติของเด็ก ถ้าเด็กมีความพร้อมการเรียนรู้จะเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

๑๐. พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อโลกภายนอก พ่อแม่และครูควรเป็นผู้สร้างอัตมโนทัศน์และความรู้สึกที่ดีให้กับเด็ก ด้วยการจัดประสบการณ์ที่ดีและมีความสุขทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กรักโรงเรียนและโลกภายนอก หากสิ่งแวดล้อม มีความหมายน่าสนใจ เด็กจะมี

เลขทะเบียน
เลขเรียกหนังสือ
วันที่

ความรู้สึกที่ดีทั้งต่อตนเองและสังคมสำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสาระหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย (อายุ ๓-๕ ขวบ) พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็น ๔ กลุ่มสาระ ดังนี้

๑๐.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรได้รู้จักชื่อนามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะ ต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือ กับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและแสดงมารยาทที่ดี

๑๐.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อม เด็กควรได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวสถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

๑๐.๓ ธรรมชาติรอบตัวเด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิตรวมทั้งความ เปลี่ยนแปลงของโลกและสภาพแวดล้อมของเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน เป็นต้น

๑๐.๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักผิวสัมผัส ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน จุดประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดไว้ ๑๒ ประการ ดังนี้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, ๒๕๔๗, หน้า ๑๑-๑๒)

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
๒. กล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
๓. มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข
๔. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
๕. ชื่นชม และแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
๖. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
๗. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย
๘. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
๙. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
๑๐. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
๑๑. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๑๒. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

จากข้างต้นสรุปได้ว่า เนื่องจากการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เต็ม ศักยภาพ ดังนั้นในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาจึงสร้างมาจากพื้นฐานของทฤษฎีพัฒนาการเป็นหลักโดย เน้นพัฒนาการ ๑๐ ด้าน สำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสาระหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยเป็น ๔ กลุ่มสาระ และกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไว้ ๑๐ ประการเพื่อการเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ

๒.๒.๕. พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร

โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอขอบคุณ

เยาวพา เตชะคุปต์ (๒๕๔๒, หน้า ๘๕-๘๖) กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่ พ่อ แม่ ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

๑. พัฒนาการทางด้านร่างกาย ธรรมชาติของเด็กในวัยนี้จะอยู่หนึ่งไม่เป็นเด็กในวัยนี้ควร กระฉับกระเฉง ร่าเริงแจ่มใส ช่างเล่น ช่างคุย ไม่นิ่งจับเข่าอยู่ตามมุมห้อง เพราะเป็นช่วงที่เด็กกำลัง เจริญเติบโต เด็กวัยนี้กล้ามเนื้อต่างๆ ยังไม่แข็งแรง การทรงตัว การเดินจะดูแก้งก้างเกะกะหกล้มง่าย มือ มักจะปิดหรือกวาดเอาของบนโต๊ะล้นหรือจับอะไรดูไม่เหมาะสม การทำงานต่างๆก็ยังไม่ประณีต เท่าที่ควร

๒. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ เด็กในวัยนี้มักจะคิดถึงตัวเองเป็นสำคัญ ไม่อดทนขาดเหตุผล โกรธก็ร้องไห้ ดีใจก็หัวเราะ ผิดถูกก็ไม่พอใจ เด็กในวัยนี้ต้องการกำลังใจและการยกย่องชมเชย การ พัฒนาอารมณ์ของเด็กในวัยนี้ควรช่วยให้เด็กรู้จักปรับอารมณ์ให้มั่นคง เบิกบาน ร่าเริงรู้จักอดทน รู้จักเวลา ระเบียบวินัย ไม่เอาแต่ใจตน เด็กที่สามารถพัฒนาทางด้านอารมณ์ตั้งแต่ต้นจะเป็นเด็กที่เติบโตขึ้นเป็นคนที่ มีสุขภาพจิตดีและรู้จักที่จะชื่นชมต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

๓. พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กในวัยนี้เพิ่งจากบ้านมาโรงเรียนจึงไม่เข้าใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เด็กปฐมวัยจะชอบทำงานคนเดียว เล่นคนเดียว หรืออาจต้องการให้ตนเป็นผู้ใหญ่ในการทำงานหรือการ เล่นและชอบจะให้ตนเป็นที่ยอมรับ ผลงานเป็นที่ชมเชย การพัฒนาทางสังคมสำหรับเด็กในวัยนี้คือ ต้อง ฝึกให้เด็กเกิดความไว้วางใจในผู้อื่นเมื่ออยู่ร่วมกันทำงานและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้มีความรับผิดชอบในการ ทำงานต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นอย่างง่าย ๆ ให้เด็กเข้าใจข้อตกลงและเกณฑ์ต่าง ๆ ฝึกให้รู้จักอดทนรอคอยให้ ถึงโอกาสของตน หัดให้เด็กรับฟังผู้อื่น ชมเชยผู้อื่นเพื่อให้เข้าใจว่าเขาไม่ได้อยู่คนเดียวในโลก วิธีส่งเสริม การทำงานร่วมกัน เช่น ให้เด็กวาดภาพเป็นกลุ่มทำงานศิลปะร่วมกับเพื่อนหรือแม่แต่การคิดละครหรือนิทานร่วมกัน ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝน

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญาเด็กในวัยนี้มีความช่างพูดอยากรู้อยากเห็นอยากหยิบโน่นช่วยนี้และมีคำถามอยู่ตลอดเวลา ผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองทำลงมือปฏิบัติจริง โดยจัดประสบการณ์ที่ ส่งเสริมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในวัยนี้และควรพยายามตอบคำถามของเด็กเท่าที่จะทำได้ ควร เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกตสิ่งต่างๆเช่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่การชิมรส การเพาะเมล็ดพืช การ เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์การฝึกให้เด็กคิดใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา สิ่งต่างๆ การเล่นสนุกกับตัวเลขและจำนวนรูปต่าง ๆจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์ การส่งเสริม ทักษะทางประชาธิปไตย ให้สนใจข่าวคราวเหตุการณ์รอบ ๆ ตัว การทำงานร่วมกับผู้อื่น จะเป็น พื้นฐานที่สำคัญในการเรียนสังคมศึกษาการส่งเสริมการพัฒนาทางภาษาทำได้โดยการให้เด็กแสดง ความคิดเห็นออกมาเป็นคำพูดจากการซักถาม เล่นนิทาน สนทนาหน้าชั้น เล่นละคร การหัดรับฟังสิ่งต่างๆ อย่างตั้งใจและเข้าใจการฝึกลากเส้นลีลามือเป็นการหัดการควบคุมกล้ามเนื้อมือจะเป็นพื้นฐานของการ เขียนตัวอักษรการส่งเสริมการอ่านโดยการอ่านนิทานหรือเล่นเกมต่างๆ ที่จะส่งเสริมการอ่านได้ การ ส่งเสริมพัฒนาการด้านจริยธรรมก็เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝัง โดยเด็กจะเรียนรู้จากการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น เช่น การรู้จักแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีเมตตาต่อสัตว์ การไม่ทิ้งดูดายการช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ

นิตยา คชภักดี (๒๕๔๓, หน้า ๒) ได้แบ่งพัฒนาการของมนุษย์โดยจำแนกเป็น ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านร่างกาย (Physical Psycho-motor Development) หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการทรงตัวในอิริยาบถต่าง ๆ และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ไปโดยการใช้ง้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor) เช่น การนั่ง ยืน เดิน วิ่ง กระโดด เป็นต้น การใช้สัมผัสรับรู้และการใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ (Fine Motor Adaptive) เช่นการหยิบจับสิ่งของ การขีดเขียนขึ้นประดิษฐ์ เป็นต้น

๒. ด้านสติปัญญา (Cognitive Development) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ กับตนเอง การรับรู้ รู้จักสังเกต จดจำวิเคราะห์ การรู้จัก รู้เหตุผลและความสามารถในการแก้ปัญหา ตลอดจนการสังเคราะห์ ซึ่งเป็นความสามารถเชิงสติปัญญาในระดับสูง ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ภาษาสื่อความหมายและการกระทำดั่งนั้นพัฒนาการด้านภาษา (Language) และสื่อความหมาย (Communication) ก็การใช้ตากับมือทำงานประสานกันเพื่อแก้ปัญหา (Fine Motor Adaptive) จึงมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญา

๓. ด้านจิตใจ - อารมณ์ (Emotional Development) หมายถึงความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกเช่น พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ โกรธ เกลียด กลัว และเป็นสุข ความสามารถในการแยกแยะความรู้สึกซึ่งและควบคุมการแสดงออกของอารมณ์อย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีและนับถือต่อตนเอง (Self-esteem) หรือ อัตมโนทัศน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคมด้วยบางครั้งจึงมีการรวมพัฒนาการทางด้านจิตใจอารมณ์ กับทางด้านสังคมเป็นกลุ่มเดียวกันคือ Psycho-social Development

๔. ด้านสังคม (Social Development) หมายถึงความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นมีทักษะการปรับตัวในสังคม คือสามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตนร่วมมือกับผู้อื่นมีความรับผิดชอบ เป็นตัวของตัวเองและการรู้กาลเทศะ สำหรับเด็กหมายความรวมถึงความสามารถในการช่วยตัวเองในชีวิตประจำวัน (Personal-social) นอกจากนั้นพัฒนาการด้านสังคมยังเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Development) คุณธรรม (Moral) และเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญาทำให้รู้จักแยกแยะความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและความสามารถในการเลือกดำรงชีวิตในทางสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมอีกด้วย

๕. ด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Development) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการรู้จักคุณค่าของชีวิต สิ่งแวดล้อม สุนทรียภาพ วัฒนธรรม และการมีคุณธรรม การรู้จักควบคุมตนเองให้มีความอดทนอดกลั้น มีเมตตากรุณา มีความซื่อสัตย์ เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตที่ดั่งามหลุดพ้นจากความทุกข์ และการมีสันติสุขในสังคม

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยประกอบไปด้วยพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจสังคมและสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องซึ่งกันและกัน

หนังสืออ้างอิง

(REFERNCE BOOK)

ไว้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

ถ้าหากพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้านผิดปกติหรือล่าช้า นั่น จัดว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สุชา จันทน์เอม (๒๕๔๒, หน้า ๔๐) กล่าวว่า พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนกระทั่งเข้าสู่อายุ ๓-๖ ปี ซึ่งมีลักษณะพิเศษกว่าประสบการณ์ในช่วงวัยอื่น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านที่เกิดขึ้นอย่างผสมผสานในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถสังเกตเห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างชัดเจน ซึ่งอัตราในการเปลี่ยนแปลงของเด็กแต่ละคนอาจมีอัตราการเปลี่ยนแปลงช้า เร็วแตกต่างกัน แต่ส่วนมากแล้วพฤติกรรมก็มักจะจะเป็นไปตามแบบแผนและมีรูปแบบทิศทางเดียวกัน หลักพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ โดยยึดหลักของพัฒนาการมนุษย์ ดังนี้

๑. องค์ประกอบของพัฒนาการ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญ ๒ อย่าง คือ

๑.๑ วุฒิภาวะ (Maturation) หมายถึง สภาวะการเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่เกิดขึ้นถึงระดับการแสดงศักยภาพที่มีอยู่ภายในตัวเด็กแต่ละคน ในระยะใดระยะหนึ่งที่กำหนดตามวิถีทางของธรรมชาติ และนำมาซึ่งความสามารถกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เหมาะสมกับวัย ศักยภาพที่เด็กแสดงออกมาในเวลาอันสมควรนี้ หรือที่เรียกว่าระดับวุฒิภาวะ (Maturity) มีอยู่ในตัวเด็กตั้งแต่กำเนิดและถูกกำหนดโดยพันธุกรรมด้วยเหตุนี้ระดับวุฒิภาวะของเด็กที่จะแสดงความสามารถอย่างเดียวกัน อาจแสดงออกมาในช่วงเวลาที่ต่างกันได้ เช่น โดยทั่วไปเด็กจะวาดรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ประมาณอายุ ๔ ปี เด็กบางคนอาจจะทำได้เร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์นี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อและความสัมพันธ์ของมือและตา รวมทั้งทักษะการรับรู้เกี่ยวกับรูปร่าง

๑.๒ การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ที่ได้รับ หรือจากการปฏิบัติ อบรมสั่งสอน และการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความต้องการและความสนใจของเด็ก ทำให้ความสามารถต่างๆ ของเด็กถูกนำออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ ทั้งนี้การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีขอบเขตจำกัดทั้งช่วงเวลา ความสนใจที่สั้นและเนื้อหาที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนวิธีการเรียนรู้ในรูปแบบของการเล่น ที่เด็กได้ลงมือกระทำศึกษาค้นคว้า สำรวจสิ่งรอบตัวตามความพอใจของตนเองและเก็บสะสมเป็นประสบการณ์ส่วนบุคคล เช่น เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีหนังสือนิทานและของเล่น รวมทั้งมีผู้ปกครองที่เอาใจใส่เล่านิทานหรือแนะนำการอ่าน มักจะเรียนรู้การอ่านได้อย่างรวดเร็ว กว่าเด็กที่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะและการเรียนรู้กล่าวคือ วุฒิภาวะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับการเรียนรู้ ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งความสามารถบางอย่างอาจไม่เกิดขึ้นหรือเกิดช้ากว่าที่ควรได้ เช่น ความสามารถในการใช้ภาษา เด็กที่มีวุฒิภาวะในการพูด จะสามารถเปล่งเสียงพูดออกมาได้เอง แต่ถ้าไม่ได้รับการสอนภาษาพูดก็จะใช้ภาษาพูดไม่ได้เลย ในทางตรงกันข้าม เด็กที่ยังไม่บรรลุวุฒิภาวะในการพูด ถึงแม้ว่าจะได้รับการเคี่ยวเข็ญฝึกภาษาพูดมากสักเพียงใด ก็ไม่อาจพูดได้ ถ้าเด็กยังไม่พัฒนาถึงวุฒิภาวะนั้น จึงเห็นได้ว่าเด็กแต่ละคนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตามกำหนดเวลาเฉพาะของพัฒนาการนั้น ๆ โดยธรรมชาติ

อันก่อนความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปตามขั้นตอนของพัฒนาการ โดยมีสภาพแวดล้อมช่วยเสริมต่อพัฒนาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วงเวลาที่เด็กสามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่นี้ เรียกว่าระยะพอเหมาะ (Optimal Period) ลักษณะพฤติกรรมที่เด็กสามารถแสดงออกเมื่ออยู่ในขั้นพัฒนาการนั้นๆ เรียกว่า พัฒนาการตามวัย (Developmental Task) เด็กที่แสดงพฤติกรรมตามขั้นพัฒนาการได้พอเหมาะก็วัย จะถือว่ามีความพัฒนาการสมวัย

๒. แบบแผนของพัฒนาการ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยทุกคนเปลี่ยนแปลงไปตามแบบแผนเดียวกัน คือ

๒.๑ แบบแผนของพัฒนาการ เด็กปฐมวัยทุกคนมีลำดับขั้นของพัฒนาการเหมือนกัน เปลี่ยนแปลงไปตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและมีทิศทางก้าวหน้าโดยไม่ข้ามขั้น และไม่มีการหยุดนิ่งอยู่กับที่ พัฒนาการในขั้นต้นจะเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในขั้นต่อไปที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่นความสามารถในการวาดรูป เด็กเล็กจะสามารถใช้กล้ามเนื้อแขนและมือในการเคลื่อนไหวลากเส้นโยงไปมาอย่างไม่มีทิศทาง จนสามารถบังคับกล้ามเนื้อนิ้วได้มากขึ้นในการควบคุมการลากเส้นอย่างมีทิศทางตามความต้องการและสามารถวาดรูปคล้ายของจริงได้ในที่สุด

๒.๒ การเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้ชัดเจนสามารถวัดได้ โดยเฉพาะการเพิ่มขนาดของรูปร่างและอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกาย เมื่อเด็กอายุมากขึ้นและได้รับสารอาหารที่เพียงพอตามความต้องการของร่างกาย ขนาดของร่างกายก็จะขยายใหญ่ขึ้น ส่วนสูงและน้ำหนักก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งการแสดงออกถึงขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้นด้วย เช่น การเรียนรู้ คำศัพท์มากขึ้น ความจำเกี่ยวกับสิ่งต่างๆเพิ่มขึ้น เป็นต้นในช่วงปฐมวัยนี้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างร่างกายเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และเกิดจากการเจริญเติบโตของกระดูกและกล้ามเนื้อ ทำให้เด็กมีรูปร่างผอมและสูงขึ้น

๒.๓ การเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สลับซับซ้อนเกี่ยวข้องกับกลไกในการทำงานภายในร่างกายที่ก่อให้เกิดความสามารถใหม่ ๆ เช่น ก่อนที่จะใช้คำพูดสื่อความหมายคล้ายผู้ใหญ่ได้ จะต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนเกี่ยวกับการใช้ภาษา เช่น การฟังการเปล่งเสียง การแยกความแตกต่างของเสียง การเลียนเสียง การเรียนรู้ความหมายและอื่น ๆ มา เป็นลำดับ

๒.๔ ความสัมพันธ์ของพัฒนาการแต่ละด้านพัฒนาการของเด็กเกิดจากการเปลี่ยนแปลงหลายด้านผสมผสานกัน พัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ สังคม สติปัญญา มีความสำคัญเสมอภาคและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหมด การเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการด้านหนึ่งย่อมส่งผลให้พัฒนาการด้านอื่นเปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งในทางบวกและทางลบ เช่น เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์มักเคลื่อนไหวคล่องแคล่วสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีอารมณ์แจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์เข้ากับผู้อื่นได้ดี และมีความสนใจเรียนรู้สิ่งรอบตัว ในทางตรงกันข้าม เด็กที่สุขภาพไม่ดี มักประสบปัญหาด้านการเจริญเติบโตของร่างกายล่าช้า หรือหยุดชะงักชั่วขณะหนึ่ง อารมณ์หงุดหงิด มีอาการเศร้าซึม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นยาก และขาดสมาธิในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

๒.๕ ลักษณะเด่นของพัฒนาการ แต่ละช่วงของการเปลี่ยนแปลงตามขั้นตอนของพัฒนาการ ลักษณะบางอย่างอาจพัฒนาเร็วกว่าลักษณะอื่นและสังเกตเห็นเด่นชัดได้ เช่น ในช่วงอายุ ๓ ปี เด็กจะเริ่มรับรู้และสังเกตความแตกต่างทางเพศ เมื่ออายุ ๔ ปี จะช่างซักถาม สนใจเล่นร่วมกับผู้อื่น พออายุ ๕ ปี จะชอบความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ลักษณะเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นปกติ เมื่อเด็กอายุมากขึ้นก็จะพัฒนาไปตามวุฒิภาวะและจากมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่ได้รับ

๒.๖ ความคาดหวังของพัฒนาการ พัฒนาการมนุษย์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีขั้นตอนและได้ ถูกกำหนดไว้อย่างแน่นอน จึงสามารถทำนาย คาดหวังความสามารถและพฤติกรรมตามขั้นพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยของเด็กได้อย่างคร่าว ๆ ได้ ทั้งนี้เมื่อเด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสมตามวุฒิภาวะและความพร้อม พัฒนาการก็สามารถดำเนินไปด้วยดีสมวัย หากมีอุปสรรคหรือความผิดปกติเกิดขึ้นในช่วงใดของพัฒนาการ ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อแผนพัฒนาการขั้นต่อไปให้หยุดชะงักเบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์ปกติและอาจส่งผลกระทบยาวไปจนตลอดชีวิตได้

๒.๗ ความเสื่อมของพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา มีทั้งการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะหรือความสามารถใหม่ๆ และความเสื่อมหรือการสูญเสียคุณลักษณะหรือความสามารถเดิมบางอย่าง เช่น เด็กสูญเสียฟันน้ำนมก่อนจึงเกิดฟันแท้เข้ามาแทนที่ เด็กจะพูดเสียงอ้อแอ้ที่ฟังไม่รู้เรื่องก่อนจึงพูดชัดเจนขึ้นมาในช่วงบั้นปลายของชีวิต การเสื่อมมีมากกว่าการพัฒนา

๓. ลักษณะของพัฒนาการ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยทุกด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างแน่นแฟ้น และมีทิศทางการพัฒนาที่แน่นอน คือ

๓.๑ พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกายเริ่มต้นจากส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง (Cephalous-caudal Development) และจากแกนกลางไปสู่ส่วนข้าง (Proximal-distal Development) สำหรับความสามารถทางการเคลื่อนไหวร่างกายจะพัฒนาทักษะทางการเคลื่อนไหวทั่วไป ไปสู่การเคลื่อนไหวแบบเจาะจง

๓.๒ พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก จะพัฒนาจากการรับรู้ความรู้สึกทั่วไปไปสู่ความรู้สึกที่ละเอียดลึกซึ้ง จากการรับรู้ความรู้สึกของตนเองไปสู่การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น

๓.๓ พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการติดต่อและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น จะพัฒนาจากความผูกพันใกล้ชิด พึ่งพาพ่อแม่ในครอบครัว ไปสู่การพึ่งตนเอง และการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

๓.๔ พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการรู้คิดจะพัฒนาจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสและการรู้คิดเชิงรูปธรรม (Concrete Thought) ไปสู่ความเข้าใจในการใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Thought) แล้วจึงรู้จักคิดเป็นนามธรรม (Abstract Thought) รวมทั้งความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric Thought) ไปสู่การใช้ความคิดที่มีเหตุผล (Reasoning)

๔. อัตราของพัฒนาการ ชีตความสามารถตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละคนจะเร็วหรือช้ากว่าอัตราที่เป็นเกณฑ์ปกติได้และมีความแตกต่างกัน คือ

๔.๑ ความแตกต่างภายในบุคคล (Intra-individual Differences) ธรรมชาติได้กำหนดให้ พัฒนาการของระบบและส่วนต่างๆของร่างกายภายในตัวเด็กแต่ละคน มีอัตราการเจริญเติบโตไม่เท่ากัน ในช่วงอายุหนึ่งๆ ของบุคคลนั้นเช่นกัน ในช่วงวัยทารก พัฒนาการทางร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็ว ต่อมา ในช่วงปฐมวัย พัฒนาการของสมองอยู่ในอัตราสูงกว่าการเจริญเติบโตของอวัยวะอื่นๆ เป็นต้น

๔.๒ ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Inter-individual Differences) แม้ว่าเด็กทุกคนจะ แบบแผนของพัฒนาการเหมือนกันและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน แต่ความสามารถที่จะพัฒนาให้ไปถึง จุดเดียวกันเมื่ออายุเท่ากัน อาจแตกต่างกันได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากระดับวุฒิภาวะที่ถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม จะเป็นตัวกระตุ้นหรือขัดขวางศักยภาพการแสดง ความสามารถของเด็กแต่ละคน

กล่าวโดยสรุปพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญมาก ดังนั้น จึงเป็นสิ่ง ที่ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กในวัยนี้ ควรให้ความสนใจ เพื่อเป็นรากฐานในการนำความรู้ไป ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งบุคคลที่สำคัญกับเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจน ครู อาจารย์ที่ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่เด็ก ได้เข้าใจและนำความรู้ไปปฏิบัติใช้ เพื่อการพัฒนา ตลอดจนประยุกต์ความรู้เพื่อส่งเสริม สนับสนุนด้านการพัฒนาเด็กต่อไป

๒.๓. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการศึกษามีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศ จึง จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ความชำนาญในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะมาดำเนินการในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แม้จะให้สิทธิองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาได้ทุกระดับตาม ความต้องการของประชาชน แต่ก็บัญญัติให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านการประเมินความพร้อม ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้กำหนดเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานให้แก่ประชาชน โดยในส่วนของ กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๒๕๔๗, หน้า ๑๖ -๑๗) ว่าหากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วนั้น ข้าราชการครูที่ปฏิบัติราชการอยู่นั้นก็ยังคงได้รับเงินเดือนและเงินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗พื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาศัยอำนาจตามความแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการ

ดังนั้นทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินความพร้อมใน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๔, หน้า ๑) เกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นประกอบด้วย

๑. ประสบการณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๒. แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับ ประเภทและรูปแบบการศึกษา

๓. วิธีการบริหารและจัดการศึกษา

๔. การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา

๕. ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

๖. ความเห็นของประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากการกำหนดเกณฑ์แล้วยังมีการกำหนดเงื่อนไขประกอบการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกซึ่งประกอบด้วย

๑. การมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอในการจัดการศึกษา

๒. การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา

๓. การจัดโครงสร้างองค์กรภายในรองรับการบริหารจัดการศึกษา

๔. การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕. การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะจัดการศึกษาหรือรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติให้ยื่นคำขอต่อส่วนราชการและถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด จัดการศึกษาอยู่แล้ว ให้มีสิทธิจัดการศึกษาต่อไปได้ ประกอบด้วย

๑. ผู้แทนของส่วนราชการ จำนวนสามคน

๒. ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนสามคน

๓. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน สามคน

เพื่อทำการประเมินตัวชี้วัดและระดับคุณภาพตามองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรายละเอียดดังนี้

๑. ตัวชี้วัดตามองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๑ ตัวชี้วัด และมีค่าน้ำหนัก

๒. ตัวชี้วัดตามองค์ประกอบในเกณฑ์การประเมินความพร้อมนี้ใช้ประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓. ระดับคุณภาพของตัวชี้วัด ให้มีระดับคุณภาพของตัวชี้วัด ๓ ระดับ มีความหมายและค่าคะแนนดังนี้

๓.๑ ระดับ ๑ ยังไม่มีความพร้อมหรือมีความพร้อมในระดับต่ำ หรือมีความพร้อมน้อยมีค่าคะแนนเท่ากับ ๑ คะแนน

๓.๒ ระดับ ๒ มีความพร้อมในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับ ๒ คะแนน

๓.๓ ระดับ ๓ มีความพร้อมในระดับสูงหรือมีความพร้อมมาก มีค่าคะแนนเท่ากับ ๓ คะแนน

๔. การคิดระดับคุณภาพรวมให้คิดจากผลรวมของผลคูณของค่าคะแนนที่ได้ในแต่ละตัวชี้วัดที่ต้องประเมินสำหรับกรณีนั้นกับค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดหารด้วยค่าน้ำหนักรวมของทุกตัวชี้วัดที่ต้องประเมินสำหรับกรณีนั้นในส่วนของเงื่อนไขประกอบเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังนี้

๑. เงื่อนไขก่อนขอการประเมินความพร้อมการมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอในการจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาจะต้องมีรายได้รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้จากรัฐ (ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) เฉลี่ย ๓ ปีงบประมาณย้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณปัจจุบันเพียงพอที่จะใช้จัดการศึกษาได้สัมฤทธิ์ผลโดยถือรายได้และลักษณะการจัดการศึกษา) ดังนี้หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการประเมินความพร้อมแล้วให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๑. การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษา ควรกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นอิสระสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

๒. การจัดโครงสร้างองค์กรภายในในรองรับการบริหารจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดโครงสร้างองค์กรภายในตามความจำเป็นและความเหมาะสมเพื่อรองรับการบริหารจัดการศึกษาบริหารจัดการโดยบุคลากรวิชาชีพและมีบุคลากรเพียงพอ

๓. การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แนวทาง มาตรการ และมาตรฐานในการบริหารและจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้คำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๔. การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดระบบบริหารงานบุคคลให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันกับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของรัฐตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะพร้อมและประสบผลสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการ และการดำเนินการของโรงเรียนที่นำหลักการหรือวิธีการไปปฏิบัติ เพราะการจัดการศึกษาในระดับนี้จะไม่มุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการแต่จะเน้นด้านการเตรียมความพร้อมของเด็กเพื่อที่จะรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และในด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ก็ต้องมีองค์ประกอบหลายตัวเข้ามาช่วยเพื่อที่จะให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

นอกจากนี้แล้วในการดำเนินการกิจการใด ๆ ก็ตามจำเป็นต้องมีความพร้อมในด้านทรัพยากรและปัจจัยพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในทำนองเดียวกัน ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบลก็เช่นกัน

จะบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้นั้นต้องอาศัยความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น มีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีงบประมาณสนับสนุน มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกตามความต้องการและความจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่สำคัญคือต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดีนั่นเอง เนื่องจากการจัดการศึกษาก็เหมือนกับการบริหารกิจการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของราชการ หรือเอกชนก็ตามจำเป็นจะต้องมีทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารงานซึ่งการบริหารการศึกษาถือว่าเป็นการบริหารธุรกิจอย่างหนึ่งที่มีขอบเขตกว้างขวาง และมีความสลับซับซ้อนไม่น้อยไปกว่าการบริหารธุรกิจอย่างอื่น และในด้านการจัดการศึกษาในเด็กระดับปฐมวัยซึ่งมีอายุในช่วง ๓ ปีแรกก็นับได้ว่าเป็นช่วงจังหวะทองของชีวิตเพราะเป็นช่วงที่ต้องมีการสร้างเสริมพัฒนาการและเป็นการวางรากฐานของการพัฒนาความเจริญเติบโตทุกด้านของเด็ก โดยเฉพาะทางด้านสมองเพราะเด็กในวัยนี้สมองจะมีการเติบโตและพัฒนาเร็วที่สุดดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูในช่วงระยะนี้จึงมีผลต่อคุณภาพของคนตลอดชีวิต ฉะนั้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงต้องมีทรัพยากรที่มีความพร้อม เพื่อที่จะนำมาจัดการศึกษาเพราะจะเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่องค์กรกำหนดไว้ ดังที่

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (๒๕๒๗, หน้า ๖) ได้กล่าวถึง ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงานขององค์กรต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนว่า โดยปกติการบริหารงานในองค์กรจะมีทรัพยากรพื้นฐานอยู่ ๔ ด้าน คือ

๑. คน (Man) กำลังคนที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ
๒. เงิน (Money) กำลังเงิน งบประมาณ
๓. วัสดุสิ่งของ (Materials) อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินการทางการศึกษา

๔. การจัดการ (Management) การจัดการระบบบริหารที่ดี เรียกว่า ๔ M's การที่เรียกทรัพยากรเหล่านี้ว่าเป็นทรัพยากรพื้นฐานหรือเสมือนหนึ่งปัจจัยสี่นั้นเพราะว่าในการบริหารงานมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเหล่านี้ ทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณที่เพียงพอ จึงจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

บรรจง ชูสกุลชาติ (๒๕๓๐, หน้า ๗๙) และโกวิท วรพิพัฒน์ (๒๕๓๑, หน้า ๓๕) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความสำคัญของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อนักเรียน คือครู อาจารย์ และสถานที่ ตลอดจนบริเวณโรงเรียนที่สะอาดร่มรื่น แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ ที่ได้รับการดูแลพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลาทำให้นักเรียนมีความสะดวกสบายทางกายภาพ และทางอารมณ์ย่อมทำให้ครู และนักเรียนมีจิตใจที่แจ่มใสรักความสงบเรียบร้อยก่อให้เกิดความรักภูมิใจในสถาบันและส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นถ้าในแต่ละโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และในชุมชน เด็กจะมีพัฒนาการที่เร็ว มีการรู้จักรับผิดชอบต่อตัวเอง ต่อหน้าที่มากขึ้นและสามารถปรับตัวเข้าอยู่กับสังคมได้ แต่ถ้าโรงเรียนใดไม่เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเด็กก็จะขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาหาความรู้ไม่ทันโลก ไม่ทันเหตุการณ์ ย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศตามมาในอนาคต

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ก็เช่นเดียวกับการบริหารองค์การหรือหน่วยงานอื่น ๆ คือ ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ แต่สิ่งที่แตกต่างกันคือการบริหารการศึกษาในโรงเรียนเป็นการบริหารเพื่อให้เกิดการบริหารที่ดีให้กับผู้รับบริการได้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม ซึ่งผู้ศึกษาได้นำเสนอขอขอบข่ายความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความพร้อมด้านบุคลากร

บุคลากรในโรงเรียนนับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะบุคลากรในโรงเรียนถือได้ว่าเป็นสิ่งมีชีวิต มีความรู้สึกและมีอะไรอีกหลายอย่างที่แตกต่างกันไปจากปัจจัยที่เป็นทรัพยากรในการบริหารงาน ภารกิจขององค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของบุคลากรเป็นสำคัญ ในส่วนของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยก็เช่นกันบุคลากรที่สำคัญก็คือ ครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กมากที่สุดในช่วงที่เด็กอยู่ในโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ รู้จักรับผิดชอบ รักเด็ก อุบนิสัย อ่อนโยน จิตใจอบอุ่นอารี มีความยุติธรรมมีลักษณะเป็นผู้นำเพื่อจะเป็นผู้ที่ให้การดูแลเด็กอย่างมีประสิทธิภาพเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กเป็นการวางรากฐาน ความคิด สติปัญญา อารมณ์ สังคมลักษณะนิสัย เสริมสร้างบุคลิกที่ดีให้กับเด็กซึ่งเปรียบเสมือนการวางรากฐานของประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๐, หน้า ๒๓-๒๕) ได้กำหนดคุณสมบัติของครูผู้สอนเด็กระดับปฐมวัยไว้ ดังนี้

๑. ด้านความรู้ความสามารถ

๑.๑ มีวุฒินุบาลศึกษา หรือการศึกษาปฐมวัย หรือเคยผ่านการอบรมระดับปฐมวัย

๑.๒ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวและแผนการจัดประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ มีความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมของเด็กได้

๒. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัย

๒.๒ มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก ได้แก่ รักเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดีใจดี บุคลิกภาพดี มีความรับผิดชอบ สุภาพเรียบร้อย มีความเมตตา อดทน และเป็นคนช่างสังเกต

๒.๓ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก เช่น การโอบอุ้มสัมผัสด้วยความอ่อนโยนท่าทางเป็นมิตร การมองด้วยสายตาเอื้ออาหาร การพูดคุยด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน

๓. ครูผู้สอนควรมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้ตามแผนการจัดประสบการณ์ และตามตารางกิจกรรมประจำวัน

๓.๒ จัดทำวัสดุอุปกรณ์และสื่อ เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์

๓.๓ จัดทำงานธุรการในชั้นเรียน เช่น บัญชีเรียกชื่อ สมุดรายงานประจำตัวนักเรียนสมุดบันทึกความพร้อม แบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพ ระเบียบสะสม ฯลฯ

๓.๔ การวัดและประเมินความพร้อม ความก้าวหน้าทางพัฒนาการ ทั้ง ๔ ด้าน

๓.๕ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน และแสวงหาความร่วมมือในการจัดประสบการณ์หรือแก้ปัญหาเด็กนักเรียน

Morrison (๑๙๙๑) อ้างในกุลยา ตันติผลาชีวะ, ๒๕๔๒, หน้า ๒๐) ได้กล่าวถึงบุคลากรในด้านการศึกษาปฐมวัยว่าประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้ คือ

๑. นักการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้ทำงานกับเด็ก (อายุแรกเกิด - ๘ ปี) และมีเจตจำนงที่พัฒนาตนเอง โดยเข้าร่วมในโครงการฝึกอบรมการพัฒนาความรู้และสมรรถนะทางการศึกษาปฐมวัย

๒. ครูปฐมวัย รับผิดชอบวางแผนและการจัดโปรแกรมสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนิตศครูผู้ช่วยและดูแลเด็ก ต้องสำเร็จการศึกษาด้านการศึกษามัธยมศึกษาหรือพัฒนาการเด็ก

๓. ผู้ช่วยครูปฐมวัย ทำหน้าที่วางแผนและจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ดูแลเด็กและให้ความรู้แก่เด็ก

๔. ผู้ดูแลเด็ก ทำหน้าที่ดูแลเด็กและช่วยครูให้การศึกษากับเด็ก

๕. ผู้ปกครองเด็ก ให้การดูแลเบื้องต้นแก่เด็ก สนับสนุน ป้องกันและแนะนำเด็กในฐานะผู้ปกครองและพร้อมร่วมมือกับครูและโรงเรียน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๒๕๔๗, หน้า ๒๓) ได้กล่าวถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ เป็นครูผู้ดูแลเด็ก ต้องมีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

๑. ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องทำหน้าที่ดูแลเด็กและปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย และมีการเรียนรู้ที่เหมาะสม

๒. ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในลักษณะบูรณาการครูผู้ดูแลเด็กมีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ กล่าวคือให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจอารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อมกัน โดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้จากสิ่งของและผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว การเล่น และการลงมือกระทำดังนั้น ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมทั้งปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูดและกิริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรักความอบอุ่น

๓. สังเกต เฝ้าระวังและบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกต เฝ้าระวังปัญหาสุขภาพ พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กจดบันทึกพฤติกรรมเพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติและผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็กซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาคำสาเหตุ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันที่

๔. มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกต มีความรู้ และเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และไม่พึงประสงค์ของเด็ก ซึ่งพฤติกรรมนั้น อาจเกิดจากการเจริญเติบโตส่วน

ฉันทนา ภาคบงกช (๒๕๔๐, หน้า ๒๖) ได้สรุปบทบาทของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. เข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก
๒. สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อบอุ่น เป็นกันเอง และให้กำลังใจเด็กอย่างเหมาะสมต้องมีความถูกต้องที่คงเส้นคงวา และหลีกเลี่ยงการตำหนิหรือบ่นทอนกำลังใจ
๓. จัดเตรียมสื่อในมุมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลายและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก
๔. เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นและแสดงออกอย่างอิสระทั่วถึงและเป็นธรรมชาติ
๕. ยอมรับในความคิดเห็น และการกระทำ หากจะมีการปรับปรุงหรือแก้ไขต้องคำนึงถึงความรู้สึกและศักดิ์ศรีของเด็ก

Elkind (๑๙๗๘ อ้างใน นิตยา ประพฤติกิจ, ๒๕๓๔, หน้า ๓๑) ยังได้กล่าวถึงปัญหาความเข้าใจผิด ๆ ของผู้ใหญ่ที่มีต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กไว้ ๕ ข้อ คือ

๑. เด็กมีความคิดเหมือนผู้ใหญ่ แต่มีความรู้สึกไม่ค่อนเหมือนผู้ใหญ่
๒. เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุด ขณะที่แฉ่งฟังนิ่ง ๆ
๓. เด็กสามารถเรียนรู้ และทำงานได้ตามกฎระเบียบ
๔. การเร่งเด็กดีกว่า การให้เด็กพัฒนาทีละขั้นตามระบบ
๕. พ่อแม่และครูสามารถทำให้สติปัญญาของเด็กสูงขึ้นได้

อุทัย หิรัญโต (๒๕๒๓, หน้า ๓) ได้กล่าวถึงความสำคัญและปัญหาของทรัพยากรบุคคลว่าความสำเร็จของการประกอบการหรือการทำงานใด ๆ ที่จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นอกจากจะอาศัยปัจจัยในการบริหารและระบบงานที่ดีแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยบุคคลหรือคุณภาพของคนนับได้ว่ามีผลต่อการบริหารงานอย่างยิ่ง เพราะคนเป็นผู้สร้างผู้ผลิต และผู้ใช้ปัจจัยต่าง ๆ ในทางรัฐศาสตร์ถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด

สมพงษ์ เกษมสิน (๒๕๒๑, หน้า ๒) ได้กล่าวถึงความสำคัญและการบริหารงานบุคคลว่าในบรรดาปัจจัยที่ใช้ในการพัฒนาประเทศนั้น กำลังคนนับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเพราะเหตุว่าถ้ามีจำนวนคนพอสมควรและมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่การงาน และมีการจัดการที่ดีแล้ว โอกาสที่จะทำงานให้ได้รับผลดีและประหยัด ย่อมง่ายขึ้นเป็นอันมากการพัฒนาบุคลากรนั้น นักวิชาการศึกษาได้ให้ทัศนะไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

Meggison (อ้างใน ยนต์ ชุ่มจิต, ๒๕๓๕, หน้า ๑ - ๒) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรหมายถึงการดำเนินความพยายามใดๆที่จะทำให้สมรรถภาพในเชิงสร้างสรรค์ของบุคคลแต่ละคนสอดคล้องกับงานในหน้าที่ที่บุคคลผู้นั้นต้องกระทำ

เมธี ปิลันธนานนท์ (๒๕๒๙, หน้า ๑๐๖ - ๑๐๗) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนว่า เป็นการเตรียมการต่างๆ ที่ระบบโรงเรียนได้จัดทำขึ้นเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานของ

บุคลากรตั้งแต่เริ่มต้นการจ้างบุคลากรไว้จนบุคลากรปลดเกษียณ แม้ว่าบุคลากรสามารถที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของตนเองได้โดยไม่ต้องให้ระบบโรงเรียนเข้าเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงนี้อย่างเป็นทางการก็ได้แต่ในทางปฏิบัติที่จะได้ผลจริงจังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีส่วนช่วยจัดวางแผนให้มีกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในระบบโรงเรียนขึ้นในการวางแผนการพัฒนาบุคลากรมีข้อที่ต้องพิจารณา ๓ ประการ ดังนี้

๑. ความต้องการการพัฒนาทั้งหมดขององค์กรหรือหน่วยงานเป็นส่วนรวม
๒. ความต้องการที่จะปรับปรุงเฉพาะอย่าง ในเรื่องความรู้และทักษะของบุคลากรที่อยู่ในตำแหน่ง
๓. พิจารณาศักยภาพของผู้ถือครองตำแหน่งที่ต้องการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้า

สุปราณี ศรีฉัตรวิกรม (อ้างใน ยนต์ ชุ่มจิต, ๒๕๓๕, หน้า ๑ - ๒) กล่าวถึง การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรว่า เป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความชำนาญให้แก่พนักงานในองค์กร จนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและทัศนคติอย่างค่อนข้างจะถาวร อันจะอำนวยประโยชน์ให้พนักงานปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและทำให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน

ยนต์ ชุ่มจิต (๒๕๓๕, หน้า ๑ - ๒) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรว่า ครูมีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและชาติบ้านเมือง ทั้งนี้เพราะครูต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ จนบุคคลเหล่านั้นจะสามารถให้ความรู้ความสามารถของตนเพื่อการพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพอย่างที่สุด จึงเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ดังนี้

๑. ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครู ทำให้ครูมีสมรรถภาพในการสอนมีความรู้เพิ่มขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น
๒. ช่วยทำให้เกิดการประหยัดเวลาและลดความสูญเสียค่าทางวิชาการ เพราะครูที่ได้รับ การพัฒนาจะเป็นครูที่มีประสิทธิภาพย่อมไม่ทำสิ่งที่ผิดพลาดง่าย ๆ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่กำหนด
๓. ช่วยทำให้ครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่ได้รับการบรรจุใหม่และครูที่ย้ายไปทำงาน ณ ที่แห่งใหม่
๔. ช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานในสายงานต่าง ๆ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาอย่างดีและอย่างต่อเนื่อง จะเข้าใจในงานสอนและงานอื่น ๆ เป็นอย่างดี
๕. ช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานกล่าวคือ ทำให้ครูทุกคนมีโอกาสก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งทางการบริหารที่มีสถานภาพดีขึ้น
๖. ช่วยทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอทั้งในด้านความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งหลักการปฏิบัติงานและเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ดังนั้นการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในหลายด้าน ในด้านการบริหารงานบุคคล

วิจิตร ศรีสอ้าน (๒๕๒๗, หน้า ๘ - ๙) ได้กล่าวถึงภารกิจหรือองค์ประกอบในการบริหารบุคลากรในโรงเรียน ๓ ประการ คือ

๑. การกำหนดความต้องการด้านบุคลากร
๒. การตอบสนองความต้องการด้านบุคลากร
๓. การธำรงรักษาและพัฒนาบุคลากร

การบริหารบุคคลในโรงเรียนมีลักษณะการบริหารงานที่เล็กกว่าหน่วยงานของกระทรวงกรมโรงเรียน เป็นหน่วยปฏิบัติงาน ภารกิจในการบริหารงานบุคลากรจึงอยู่ในวงจำกัด และสิ้นสุดภายในหน่วยงาน แต่ภารกิจบางอย่างต้องเสร็จสิ้นในระดับที่เหนือกว่า เช่น การสรรหาและการเลือกสรรบุคลากร การกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนการบริหารบุคคลในสถานศึกษาหรือโรงเรียนทั่วไป จะแบ่งออกเป็น ๓ งานใหญ่ คือ

๑. การวางแผนบุคลากร
๒. การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน
๓. การพัฒนาบุคลากร

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (๒๕๕๑, หน้า ๘๐) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อให้แผนงานบรรลุผล ในการพัฒนาบุคลากร คน (Man) คือหัวใจของการพัฒนา การพัฒนาบุคลากรจึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาทุกด้านเพื่อให้แผนงานโครงการบรรลุตามเป้าหมาย ขั้นตอนของการพัฒนาบุคลากรประกอบด้วย การปรับกระบวนการทัศนในการจัดการเรียนการสอน เนื่องด้วยครูผู้ปฏิบัติการสอนหรือบุคลากรบางคนมองว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก ต้องมีการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมก่อให้เกิดการปฏิเสธ ไม่ยอมรับ ไม่ยอมเรียนรู้และไม่ยอมนำเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนไปใช้ การสร้างความตระหนักจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารควรจะทำให้เกิดกับบุคลากรของโรงเรียนและให้เป็นที่ยอมรับ ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและเกิดผลประโยชน์อย่างจริงจัง บุคลากรที่ต้องได้รับการปรับกระบวนการทัศนเพื่อการพัฒนาบุคลากร ตามขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติการสอน และบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญ จำเป็นเพื่อให้มีการปฏิบัติและการสนับสนุนอย่างจริงจัง เทคนิควิธีที่ใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทัศนอาจใช้ การระดมพลังสมอง การประชุมชี้แจง การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ

จากข้อมูลดังกล่าวมาสรุปได้ว่า ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนเป็นบุคคลที่สำคัญมากที่จะทำให้เด็กมีความสุข สนุกสนานปลอดภัยเมื่ออยู่ในสถานที่เรียน มีหน้าที่อบรมดูแลเด็กมีการเจริญเติบโตทั้งร่างกาย และอารมณ์สังคมและสติปัญญา บทบาทหน้าที่ของครูจึงต้องเตรียมพร้อมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เป็นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญและครูผู้สอนควรที่จะตระหนักถึงจุดนี้ด้วย

๒. ความพร้อมด้านงบประมาณ

ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยความพร้อมทางด้านงบประมาณเป็นสำคัญ เพราะถือเป็นทรัพยากรหลักในการจัดการศึกษา ดังที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๒๕๔๗, หน้า ๒๔) กล่าวว่า งบประมาณเป็นพันธกิจหนึ่งขององค์กรที่ดำเนินการจัดการด้านการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการให้บริการและผลผลิตที่จะต้องดำเนินการ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัยบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

วิน เชื้อโพธิ์ทัก (๒๕๓๗, หน้า ๑- ๒) ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นทรัพยากรพื้นฐานสำคัญในการบริหารการศึกษาว่า เงิน (Money) เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานเพราะต้องใช้เงินซื้อวัสดุต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ ใช้เงินเป็นค่าแรงงานเพื่อตอบแทนการทำงานแม้เงินจะไม่ใช่อะไรที่ใช้ในการทำงานโดยตรง แต่เงินก็ใช้เป็นสิ่งที่แลกเปลี่ยนกับสิ่งอื่น ๆ ที่ขาดหายไป

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (๒๕๒๑, หน้า ๑) ได้กล่าวถึงความสำคัญและรูปแบบของสื่อการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาการระดับมัธยมศึกษาว่า ในกระบวนการเรียนการสอน ประสิทธิภาพการรับสารของนักเรียนมัธยมศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านความสามารถในการถ่ายสารของครู การรับรู้ของนักเรียน และความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน

กิดานันท์ มลิทอง (๒๕๔๓, หน้า ๑) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู่ว่า สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทป บันทึกละเอียด สไลด์ วิดยู โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทาง สำหรับการทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือ จุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้อย่างดี

กมล เวียงสุวรรณและนิตยา เวียงสุวรรณ (๒๕๔๐, หน้า ๑๑) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนการสอน ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางซึ่งมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำ ความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องรวดเร็ว เป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตาม จุดมุ่งหมายการสอนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สื่อการเรียนการสอนได้นำไปใช้ในการเรียนการสอนตลอด และได้รับการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง นัก การศึกษาเรียกชื่อสื่อการเรียนการสอนด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน วัสดุการสอน โสตทัศนอุปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอนสื่อการศึกษา เป็นต้น

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (๒๕๒๖, หน้า ๔๖ - ๔๗) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบุคลากรที่มีส่วนในการ บริหารงานด้านสื่อ ว่า บุคลากรในงานบริการสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีหลายระดับตั้งแต่ ผู้บริหารหน่วยงานหรือโครงการลงมาจนถึง ผู้เชี่ยวชาญสื่อพนักงานเทคนิค และคนงานตามลำดับ ซึ่งแต่ละฝ่ายจะทำงานประสานกันภายใต้การอำนวยการของผู้บริหารโรงเรียน จำนวนบุคลากรจะมีมากเพียงใด ขึ้นอยู่กับปริมาณงานของหน่วยงานแต่ทั้งนี้ต้องจัดบุคลากรให้เข้ากับงานอย่างเหมาะสม หน่วยงานที่ เตรียมและพัฒนาบุคลากรด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรเข้าใจภารกิจของงานด้านสื่อและ

เทคโนโลยีทางการศึกษาให้ถูกต้องเพื่อจะได้เตรียมคนที่พร้อมทั้งความรู้ ความสามารถและความชำนาญ เข้าทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามระดับและขอบข่ายที่รับผิดชอบและบรรลุตามจุดมุ่งหมายต่อไป

จากที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่าความพร้อมทางด้านงบประมาณเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ด้านประสบการณ์สำหรับเด็กในระดับปฐมวัย เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้และทักษะทางความคิด ดังนั้นงบประมาณที่เพียงพอจึงส่งผลถึงระดับคุณภาพของการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

๓. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่

ในการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่เพียงแต่จะมีครูและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เท่านั้นวัสดุอุปกรณ์ (สื่อ) และอาคารสถานที่ก็มีส่วนช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กได้เช่นกัน ดังที่ ขวัญจิรา ภูสังข์ จินตนา เลหาทวิช และอุไร โชติชูษณะ (๒๕๔๓, หน้า ๔๙) ได้กล่าวว่า ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารเรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่ครูจัดให้จะช่วยเสริมให้เด็กเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพต่อไปในอนาคต

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (๒๕๒๗, หน้า ๖) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงานขององค์กรต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนว่าวัสดุสิ่งของ (Materials) อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษาซึ่งการบริหารงานมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเหล่านี้ ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอจึงจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

พิทยาภรณ์ มานะจตุติ (๒๕๓๙, หน้า ๑๐๓-๑๐๔) กล่าวว่า สื่อการเรียนประเภทเครื่องเล่นต่าง ๆ ถือว่าเป็นอาหารกาย อาหารใจ และอาหารสมองอันจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กจะต้องได้รับเพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนายิ่ง ๆ ขึ้นไปอย่างไม่หยุดยั้งในชีวิตของเด็กทุกคนโดยเฉพาะเด็กวัย ๐-๖ ปี ถือว่าเป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านต่างๆอย่างรวดเร็ว และมีค่าควรแก่การเอาใจใส่ ส่งเสริมสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ

นอกจากนี้แล้วสื่อการเรียนการสอนก็เป็นสิ่งที่เชื่อมต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนช่วยให้เกิดความรู้ ทักษะ ทศนคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังที่ กิดานันท์ มลิทอง(๒๕๔๐, หน้า ๗๙) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู่ว่า สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนว่าไว้อย่างดี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (๒๕๔๖, หน้า ๒๐๗) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนหมายถึงสิ่งที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็คือ ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ (Audio - Visual - Aids) ซึ่งหมายรวมถึงวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๒๕๔๗, หน้า ๖๓) ได้กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์ คือสื่อหรือเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์

สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิด ไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมให้แก่ผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน มีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหา ความรู้ด้วยตนเองมีมากมายหลากหลายรูปแบบ มีบทบาทและให้คุณประโยชน์ต่าง ๆ เช่น

๑. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น
๒. ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ
๓. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
๔. สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์เรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจและทำให้อยากรู้ อยากเห็น
๕. ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน
๖. เกื้อหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกันให้เรียนรู้ได้เท่าเทียม

กัน

๗. ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้เชื่อมโยงกัน
๘. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติม
๙. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย
๑๐. เชื่อมโยงโลกที่อยู่ไกลตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน

พ. โปธิทัฬพะ (๒๕๓๓, หน้า ๓๓) ได้อธิบายถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สรุปได้ว่าเป็นการรับรู้ หรือความรู้สึกและเจตคติที่สมาชิกในโรงเรียนมีต่อโรงเรียนในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดีความรู้สึกในทางที่ดี นั้น ทำให้เกิดความประทับใจ พอใจ และอบอุ่นใจ ความรู้สึกที่ไม่ดีนั้นอาจทำให้ขาดความรัก ไม่มีความ ผูกพันปราศจากความเป็นเจ้าของ ความเบื่อหน่ายความไม่รับผิดชอบนั้นๆ

ขวัญจิรา ภู่งษ์ จินตนา เลหาวิช และอุไร โชติชัชณะ (๒๕๔๓, หน้า ๕๖) ได้กล่าวถึง สถานศึกษาที่ดีควรมีลักษณะ ๑๐ ประการดังนี้ คือ

๑. มีพื้นที่ บริเวณ อาคาร ห้องเรียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และได้สัดส่วนกับจำนวน เด็กที่รับเข้าเรียน
๒. มีที่ตั้งโรงเรียน ลักษณะของพื้นที่และการจัดห้องต่าง ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมกับการจัดการ เรียนการสอน และการศึกษาระดับเด็ก
๓. มีความปลอดภัยทั้งโรงเรียน รวมถึงสิ่งแวดล้อมโรงเรียน อาคารเรียน จะต้องให้ความ ปลอดภัยแก่นักเรียน
๔. สถานศึกษาและสิ่งแวดล้อมต้องถูกสุขลักษณะ และส่งเสริมสุขภาพและอนามัย
๕. ลักษณะขนาด และการจัดห้อง สามารถเปลี่ยนแปลง ยืดหยุ่นเพื่อใช้ประโยชน์เต็มที่ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน
๖. มีความสะดวกในการเดินทางระหว่างโรงเรียน และภายในอาคารเรียน
๗. การออกแบบบริเวณ และอาคารเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์ทุก พื้นที่ได้อย่างเต็มที่

๘. ง่ายต่อการดูแลและบำรุงรักษา คุ่มค่ากับการลงทุน

๙. มีแผนที่พร้อมต่อการขยายตัวของบริเวณและอาคารเรียนได้ง่ายและประหยัด

๑๐. มีภูมิสถาปัตยกรรมที่สวยงามในทำนองเดียวกัน ภูมิโณู สาธร (๒๕๒๔, หน้า ๔๒๖) กล่าวถึง งานอาคารสถานที่ว่าเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งในงานบริหารโรงเรียน ครูใหญ่ที่เป็นนักบริการแม้ว่าจะมีอาคารไม่ทันสมัย ไม่มีตึกหวุ ๆ และอุปกรณ์ดี ๆ อาจใช้ความสามารถในการดัดแปลงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้ดูทันสมัย และดัดแปลงอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๐, หน้า ๒๐- ๒๑) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดอาคารเรียนและการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

๑. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

๑.๑ ห้องเรียนระดับปฐมวัยต้องสะอาดมีแสงสว่างเพียงพอ ปลอดภัย และกว้างได้สัดส่วนกับจำนวนเด็ก ควรมีพื้นที่กว้าง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๑ ตารางเมตรต่อเด็ก ๒ คน

๑.๒ ครุภัณฑ์ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็กชั้นวางของ ควร มีขนาดเหมาะสม เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ควรเลือกใช้สีอ่อน หรือสีธรรมชาติ

๑.๓ สื่อ หรือเครื่องเล่นภายในห้องเรียนต้องมีจำนวนพอเพียง ปลอดภัย และอยู่ในสภาพที่ใช้ การได้ สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

๑.๔ การจัดแบ่งพื้นที่ในห้องเรียน ให้มีมุมประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างน้อย ๔ มุม เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ โดยมีสื่ออุปกรณ์ภายในมุมอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีสอดคล้องกับ แนวและแผนการจัดประสบการณ์ และเด็กสามารถเคลื่อนที่จากมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ โดยไม่รบกวนเด็กอื่น ๆ

๑.๕ กำหนดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมให้เหมาะสม กับกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่มย่อย กิจกรรมกลุ่มใหญ่ ชัดเจน และช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และทำให้เกิดพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในแนวการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนด

๑.๖ การจัดสภาพแวดล้อมทั่วไปในห้องเรียน ควรจัดให้มีสภาพ และบรรยากาศที่อบอุ่น เหมือนบ้านเพื่อสร้างความสนใจของเด็กให้กระตือรือร้นอยากมาโรงเรียน นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ ประโยชน์ของห้องเรียนได้อย่างหลากหลาย เช่น ใช้เป็นทั้งห้องจัดกิจกรรม ห้องรับประทานอาหาร ห้องพักผ่อน เป็นต้น

๑.๗ บุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและเข้าใจธรรมชาติของเด็ก

๑.๘ การจัดป้ายนิเทศ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรม ในห้องเรียน และส่งเสริมให้ เกิดประโยชน์กับเด็กโดยตรง ความสูง และขนาดของป้ายนิเทศ ควรอยู่ในระดับสายตาเด็ก เน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดป้ายนิเทศ

๒. การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ บริเวณ ภายนอกห้องเรียน และสนามเด็กเล่นมีความสำคัญ เช่นเดียวกับสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียน ควรจัดดังนี้

๒.๑ การจัดบริเวณภายนอกห้องเรียน ควรจัดให้มีที่โล่งแจ้ง มีการจัดแบ่งพื้นที่สำหรับเด็ก ระดับปฐมวัยเล่นโดยแยกจากสนามเด็กเล่นของเด็กระดับประถมศึกษา คำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์ของการใช้สอย

๒.๒ การจัดสนามเด็กเล่น ควรจัดให้มีพื้นที่หลายประเภท เช่น มีทั้งดิน ทราย หญ้าหากมีพื้นที่เพียงพอ ให้มีทั้งเนินและที่ราบ มีที่สำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อเลื่อน ที่สำหรับเล่นทรายเล่นน้ำ และที่สำหรับขุด มีเครื่องเล่นประเภทปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ และมีขอบเขตเป็นสัดส่วน

๒.๓ อุปกรณ์ของเล่น และเครื่องเล่นต่าง ๆ ภายในสนามต้องเหมาะสมกับเด็กในวัยนี้ต้องมีความแข็งแรง ทนทาน ให้ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพการณ์ที่ใช้ได้ดี และมีความปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา

๒.๔ มีห้องน้ำ ห้องส้วมที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมกับวัยและสะดวกแก่ การใช้ อาจจะทำอยู่ในห้องเรียน หรืออาคารเรียน โดยสรุป วัสดุ อุปกรณ์สำหรับเด็กในระดับปฐมวัยนั้นจะมีความสำคัญหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการและวิธีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สำหรับเด็ก ครูสามารถนำไปใช้หรือดัดแปลงเป็นสื่อในกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กได้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ ได้เป็นอย่างดี

จากข้อมูลดังกล่าวมาสรุปได้ว่า ควรมีพื้นที่ บริเวณ อาคาร ห้องเรียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และได้สัดส่วนเพียงพอต่อเด็ก และการจัดสภาพแวดล้อมทั่วไปในห้องเรียน ควรจัดให้มีสภาพและบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้านเพื่อสร้างความสนใจของเด็กให้กระตือรือร้นอยากมาโรงเรียนและอีกทั้งสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ที่มีส่วนส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในการเจริญเติบโตของร่างกายทำให้มีความแข็งแรง เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จทางการเรียน และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่โรงเรียนตั้งไว้

๔. ความพร้อมด้านระบบการจัดการศึกษาปฐมวัย

จากความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่ได้กล่าวนำมาข้างต้นแล้วนั้น นำมาสู่ระบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ

วิน เชื้อโพธิ์หัก (๒๕๓๗, หน้า ๑ - ๒) กล่าวว่า การจัดการ (Management) เป็นการวางแผน และดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จ การจัดการที่ดีขึ้นอยู่กับคนจัดการ ซึ่งมักเรียกว่า ผู้จัดการหรือผู้บริหาร ผู้จัดการที่ดีจะต้องเป็นนักพัฒนาที่รู้จักหาวิธีต่าง ๆ มาเร้าใจผู้ร่วมงานหรือพนักงานให้ทำงานด้วยความเต็มใจ สนุกสนานเพลิดเพลินอยู่กับการทำงาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๒๕๔๗, หน้า ๑๕) ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า

๑. มีการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัย และประสบการณ์ของเด็กโดยเป็นหลักสูตรที่มุ่ง เน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ

๒. มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนต้องสะอาด

ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติและวัสดุ อุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองสภาพแวดล้อมใกล้ตัว และโลก ที่เด็กอยู่ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม

๓. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกโดยที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จัก และเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อมและ กิจกรรมต่างๆ ได้เหมาะสมนอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิค การ จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

๔. มีการบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณา การที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็ก เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรมหลากหลายทักษะหลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสม กับวัย

๕. มีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินทั้ง การสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใดซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแล เด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรมชี้ให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็ก แต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

๖. มีความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครองเด็กต้องมีการ แลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (๒๕๓๕, หน้า ๑๒๖ -๑๓๐) ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาว่า จะต้องเป็นงานวางแผนเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ครูอาจารย์ อาคารสถานที่วัสดุครุภัณฑ์ ตลอดจน งบประมาณ

พัชรี สวนแก้ว (๒๕๓๖, หน้า ๓๔) ได้เสนอแนะข้อควรคำนึงในการนำความรู้เกี่ยวกับ ความ พร้อมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนดังนี้

๑. สิ่งที่จะให้เด็กได้เรียนจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของเด็ก หากมีการ บังคับให้เด็กเรียน โดยที่ยังไม่มีความพร้อมก็จะทำให้การเรียนเป็นไปด้วยความยากลำบากและเกิดความ ล้าช้า

๒. สิ่งที่จะให้เด็กได้เรียนจะต้องมีความสัมพันธ์กับความสามารถ และความสนใจของเด็กทั้ง ด้านความคิดรวบยอดและทักษะ

๓. การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่าง เกี่ยวกับความพร้อมของเด็ก ครูผู้สอนต้องสร้างความพร้อมให้เกิดขึ้นในตัวเด็กมากที่สุด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความพร้อม นับว่ามีความสำคัญประการหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพราะถ้าเด็กเกิดความพร้อมในตัวเองแล้ว ก็จะสามารถที่จะรับรู้ และเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ครูจัดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้นแล้วการส่งเสริมพัฒนาการของปฐมวัยในช่วง ๕ ปี แรกของชีวิตก็เป็นระยะที่สำคัญที่สุดเนื่องจากสมองของเด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองหรือครูผู้ดูแลเด็ก ต้องตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนาการ หรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย โดยพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะ หรือความพร้อมของเด็กซึ่งต้องมีการส่งเสริมให้เหมาะสมตามวุฒิภาวะ หรือความพร้อมของเด็กแต่ละคนตามช่วงอายุ โดยอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือครูผู้ดูแลเด็กที่เกี่ยวข้องกับเด็กผ่านกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑. หลักสูตรปฐมวัย

๒. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๒.๑ สารการเรียนรู้

๒.๒ แนวการเรียนรู้

๒.๓ กิจกรรมการเรียนรู้

๒.๔ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๓. หลักสูตร

๓.๑ ข้อมูลทั่วไป

๓.๒ ปรัชญา

๓.๓ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย จุดหมาย

๓.๔ การจัดประสบการณ์เรียนรู้

๓.๕ การวัดและประเมินผลพัฒนาการ

สำหรับแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยได้กำหนดหลักการและจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการขึ้นเป็นหน่วยการสอน เพื่อให้สนองต่อพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคลมีสาระสำคัญ แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ เป็นการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยแรกเกิด -๓ ปี ซึ่งจะเป็นแนวทางในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจสังคม และสติปัญญาเพื่ออบรมเลี้ยงดูให้มีความสมบูรณ์เต็มตามศักยภาพ ส่วนที่ ๒ เป็นแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย ๓- ๖ ปี ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีสาระสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๖, หน้า ๓๑ - ๓๒) ได้สรุปไว้ดังนี้

หลักการ

๑. เป็นการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภท ที่มีอายุระหว่าง ๓-๖ ปี
๒. เป็นการพัฒนาเด็กโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา
๓. เป็นการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
๔. เป็นการจัดประสบการณ์ที่ให้แก่เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีมีความสุข
๕. เป็นการพัฒนาเด็กโดยบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

๖. เป็นการพัฒนาเด็กโดยให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กอายุ ๓ - ๖ ปี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะตามวัย ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. มีสุขภาพดี เจริญเติบโตตามวัยและมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
๒. ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กันร่าเริงแจ่มใส มีความสุข และความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
๓. มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ
๔. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพและวัย

หลักการจัดการศึกษาสำหรับเด็กระดับปฐมวัยในปัจจุบันมีรูปแบบการจัดที่แตกต่างกันออกไปหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับนี้จะไม่มุ่งเน้นทางด้านวิชาการ แต่จะเป็นการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ของเด็ก คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ในส่วนของแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ก็เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์จำเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่บัญญัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีสิทธิในการจัดการศึกษาตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๔ ขึ้นโดยครอบคลุมภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมายวัตถุประสงค์และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับศักยภาพตามความพร้อมและตรงตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

องค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยยาบ (๒๕๕๐) จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๕) ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตาม

อัยยาศัยอันจะช่วยส่งเสริมพัฒนาเยาวชนและประชาชนในเขตตำบลห้วยยาบให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยมีการกำหนดแผนกลยุทธ์ดังนี้

๑. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมแก่เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัยเต็มตามศักยภาพและมาตรฐานการศึกษา และพร้อมเข้ารับการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานต่อไป

๒. จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ อยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุข ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. จัดการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

๔. จัดศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ให้ท้องถิ่นเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ก้าวทันเทคโนโลยี มีเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

๕. ส่งเสริมสนับสนุนการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็ก เยาวชนและประชาชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

๖. ส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น เกิดความสมานฉันท์อยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุขและยั่งยืน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

๑. พ่อแม่ ผู้ปกครองทุกคน ได้รับความรู้และสามารถอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๒. เด็กเล็กทุกคนได้รับการเลี้ยงดู และมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ

๓. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

๔. บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ

๕. เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนา และเตรียมความพร้อมในทุกด้านอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของท้องถิ่นและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

๖. เด็กปฐมวัยมีจิตสำนึกในความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๗. ครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับปฐมวัยมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ

๘. เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนในเขตตำบลห้วยยาบได้รับการบริการการศึกษาภาคบังคับ ที่มีคุณภาพครบตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างเต็มตามศักยภาพ เสมอภาค และทัดเทียมกัน

๙. มีการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและยึดหลักธรรมาภิบาลให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาของชาติ

๑๐. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในทุกระดับ

๑๑. ผู้เรียนมีสุขภาพและจิตที่สมบูรณ์

๑๒. ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต มีทักษะชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อการพึ่งพาตนเอง และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข

๑๓. ให้คนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เป็นคนดีมีคุณภาพ ศักยภาพ และมีคุณธรรมจริยธรรมสู่สังคมฐานความรู้

๑๔. ประชาชนมีความรู้และใช้เป็นฐานในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๑๕. มีแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารอย่างมีคุณภาพ

๑๖. เด็กเยาวชนและประชาชนมีสุขภาพสมบูรณ์ทุกมิติและได้รับบริการด้านกีฬานันทนาการอย่างทั่วถึง

๑๗. มีสถานที่จัดกิจกรรมด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะและนันทนาการอย่างเพียงพอ

๑๘. เด็ก เยาวชน และประชาชน มีความสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม

๑๙. เด็กเยาวชนและประชาชนมีภูมิคุ้มกัน ด้านยาเสพติด อบายมุข โรคเอดส์ โรคติดต่อร้ายแรง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๒๐. ครอบครัว ชุมชน มีความเข้มแข็ง ปลอดภัยยาเสพติดอบายมุข โรคเอดส์และโรคติดต่อร้ายแรง

๒๑. เกิดสังคมภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสมานฉันท์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

๒๒. เกิดเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒๓. เด็กเยาวชนและประชาชนเห็นความสำคัญของการเล่นกีฬา เพื่อการออกกำลังกาย และส่งเสริมสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

๑. การส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเตรียมความพร้อมเด็กเล็กเพื่อให้เด็กมีความพร้อมทางวุฒิภาวะและสามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาได้เต็มศักยภาพ

๒. พัฒนาบุคลากร และส่งเสริม บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาเด็กเล็กในรูปแบบที่หลากหลายอย่างมีคุณภาพและได้ตามมาตรฐาน

๓. จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัย มีความพร้อมและมีการพัฒนาทั้งร่างกายจิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัยเต็มตามศักยภาพ

๔. ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้เด็กปฐมวัย มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมอย่างต่อเนื่อง

๕. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ

๖. ส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือกับทุกภาคีการพัฒนา เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลช่วยยับยั้งจัดการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึง

๗. พัฒนาระบบบริหารการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

๘. พัฒนาความสามารถของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพและมุ่งสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

๙. สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรมเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ

๑๐. ส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาทักษะอาชีพ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๑๑. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๑๒. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กเยาวชนและประชาชน

๑๓. สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและจิตสาธารณะ

๑๔. การรณรงค์ป้องกันพื้นฟูและบำบัดยาเสพติดโรคเอดส์ ภัยธรรมชาติและโรคติดต่อร้ายแรง

๑๕. บำรุงรักษา ส่งเสริมและอนุรักษ์สถานบันศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑๖. การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา นันทนาการและกิจกรรมพัฒนาสังคม

จากข้อมูลข้างต้น การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยต้องมีการจัดการศึกษาโดยใช้วิธีการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาจากหลักการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยดังที่ได้กล่าวมานั้น สรุปได้ว่าการจัดการควรเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบครัวเด็กทุกประเภททั้งเด็กปกติเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและเน้นเด็กเป็นสำคัญการจัดการศึกษาเพื่อที่ว่าเด็กจะได้รับพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็กโดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

๒.๔. บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

คำขวัญอำเภอ จันทหารเมืองพระ ธรรมะครองใจ อัฐมอญก้อนใหญ่ น้ำใสลำชี มากมีธัญญาหาร สนุกสนานงานประเพณี

ประวัติความเป็นมา อำเภอจันทหาร เป็นตำบลในเขตพื้นที่การปกครองของอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศเหนือ ตามถนนสายร้อยเอ็ด - กาฬสินธุ์ ประมาณ ๙ กิโลเมตร ในปี พ.ศ ๒๕๓๒ ท้องที่อำเภอเมืองร้อยเอ็ดมีขนาดใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ถึง ๑๗ ตำบล ๒๔๐ หมู่บ้าน ทำให้การบริการประชาชนไม่ทั่วถึง เพื่อความสะดวกทางการปกครอง กระทรวงมหาดไทยจึงได้อนุมัติให้จัดตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๒ โดยนำตำบลต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงมารวมเข้าเป็น ๕ ตำบล ได้แก่ ต.จันทหาร ต.ดงสิงห์ ต.ม่วงลาด ต.ดินดำ และ ต.ปาฝา ต่อมาเดือนกรกฎาคม ๒๕๓๒ ได้แยกตำบลยางใหญ่ออกจากตำบลปาฝา และเดือนกรกฎาคม ๒๕๓๓ ได้แยกตำบลผักแว่นออกจากตำบลม่วงลาด วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๓๘ ได้มีพระราชกฤษฎีกา ยกปรับจากกิ่งอำเภอ ให้เป็น "อำเภอ" ปัจจุบันแบ่งการปกครองเป็น ๘ ตำบล ๑๑๐ หมู่บ้าน

อำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๘ แห่ง คือ

๑. เทศบาลตำบลดงสิงห์ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔ แห่ง
๒. เทศบาลตำบลดินดำ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔ แห่ง
๓. เทศบาลตำบลจันทหาร มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ แห่ง
๔. เทศบาลตำบลผักแว่น มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔ แห่ง
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔ แห่ง
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ แห่ง
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลปาฝา มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ แห่ง
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒ แห่ง

นโยบายการพัฒนาด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร

๑. ส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนสนับสนุนอาหารเสริม (นม) ที่มีคุณภาพให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตรับผิดชอบ
๒. เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
๓. ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และ ชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ พัฒนาเด็กปฐมวัย
๔. ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรม และ พัฒนาจนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
๕. พัฒนาการเรียนการสอน และปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี และเตรียมความพร้อมสู่ "ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายุ่"

๖. ดำเนินงานการจัดการองค์กร การจัดสรรบุคลากรมีการควบคุมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ทำให้เกิดประสิทธิผลการทำงานสูงสุด

๗. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักรวมทั้งส่งเสริมประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘. ต้องมีการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก

๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปวีณา ฐปทอง (๒๕๔๔) ได้วิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่” พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ไม่เห็นด้วยต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ขณะที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เห็นด้วย กรรมการบริหารและพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีศักยภาพในการกำหนดนโยบายหรือแผนงานด้านการจัดการศึกษาระดับต่ำ และความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของอาชีพ คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วย แต่ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วย

สมยศ มีศิลป์ (๒๕๕๐) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติ ๖ ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านแนวการจัดประสบการณ์ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ ด้านความปลอดภัย สุขภาพอนามัย และด้านโภชนาการ ผลการวิจัยพบว่า รายการที่มีการปฏิบัติร้อยละ คือ รายการที่ส่งเสริมด้านความรู้และทักษะในการสอน การกำหนดวิธีการและการสรรหาครูผู้สอนการสนับสนุนให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ การจัดสถานที่เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์เอาใจใส่ในเรื่องความสะอาดและความปลอดภัย การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การจัดสื่อการเรียนรู้ภายในห้องเรียนและกลางแจ้ง ตลอดจนการตรวจสอบสภาพและให้ภูมิคุ้มกัน แต่การผลิตสื่อชิ้นใช้เองมีน้อย รายการที่กล่าวมาดังกล่าว ล้วนมีอุปสรรคปัญหาในการดำเนินงานทั้งสิ้น ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากขาดการประชุม อบรม สัมมนาและประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งบประมาณไม่เพียงพอ บุคลากรขาดการศึกษาเพิ่มเติมและการนิเทศติดตามการสอน

อุดมลักษณ์ คำลือ (๒๕๕๒) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “พรรณนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” พบว่า พรรณนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาในภาพรวมมีพรรณนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับเห็นด้วยมาก อันดับแรกคือ ด้านบริหารวิชาการ รองลงมาคือ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างประเภทกันและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน มีพรรณนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ส่วนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งต่างกันมีพรรณนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่แตกต่างกัน

สมพงษ์ ศรีสนิท (๒๕๕๒) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “สภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๖๗.๒๐ อายุไม่เกิน ๓๐ ปี ร้อยละ ๒๕.๕๐ สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ ๙๘.๐๐ ๒) สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมาได้แก่ ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ ๓) ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ ๔) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีสภาพปัจจุบัน และความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีอายุต่างกันมีสภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วม และรายด้านในการจัดการศึกษาโดยรวมไม่ต่างกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

ดุขุฎี เวียงสิมา (๒๕๕๒) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ๑) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตคลองสาน

กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านบุคลากรเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ในด้านกิจการนักเรียน ด้านธุรการ - การเงิน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ ๒) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นของนักเรียนต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

รัชฎาภรณ์ ทิปสว่าง (๒๕๕๓) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของตำบลโนนทอง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า ๑. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๗๑.๗๐ มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๔๒ มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ ๔๖.๕๐ มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ ๕๔ มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๕๒.๒๐ และเป็นผู้ปกครอง ของนักเรียนที่กำลังศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ ๕๗.๑๐ ๒. ความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของตำบลโนนทองอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยรวม พบว่า มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับแรกคือความคาดหวังในด้านครูผู้สอน รองลงมา คือ ความคาดหวังในด้านการบริการนักเรียน ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย และอันดับสุดท้ายคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ๓. การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของตำบลโนนทองอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองนักเรียนมีอายุและรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน ต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

นิตยา สุราทิพย์ (๒๕๕๓) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงแก้วอำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๖๘ มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๓๗.๓ มีการศึกษากว่าปริญญาตรี ร้อยละ ๘๘.๙ มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ ๔๙.๗ มีรายได้ ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๕๙.๖ ๒. ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับมาก เมื่อศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคาดหวังด้านบุคลากรและการบริหารจัดการมากเป็นอันดับที่ ๑ รองลงมา คือด้าน

อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านงานธุรการ การเงินและพัสดุ ตามลำดับโดยผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และมีระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยในภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อทดสอบรายด้าน พบว่า ความคาดหวังด้านอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนความคาดหวัง ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และเมื่อทดสอบรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ณัฐวดี พงษ์คำผาย (๒๕๕๓) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด กำแพงเพชร” ผลการวิจัยพบว่า ๑. สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ๒. ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ๓. แนวทางการดำเนินการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแต่ละด้าน ดังนี้ ๓.๑ ด้านการบริหารสถานศึกษา ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนการบริหารสถานศึกษาประจำปี และสรุปผลจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ๓.๒ ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรนำระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนมาใช้และดำเนินการอย่างเป็นทางการ ควรจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย ๓.๓ ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ควรมีการจัดทำแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ใช้และเชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสถานศึกษา ควรประสานความร่วมมือวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ๓.๔ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ควรจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน

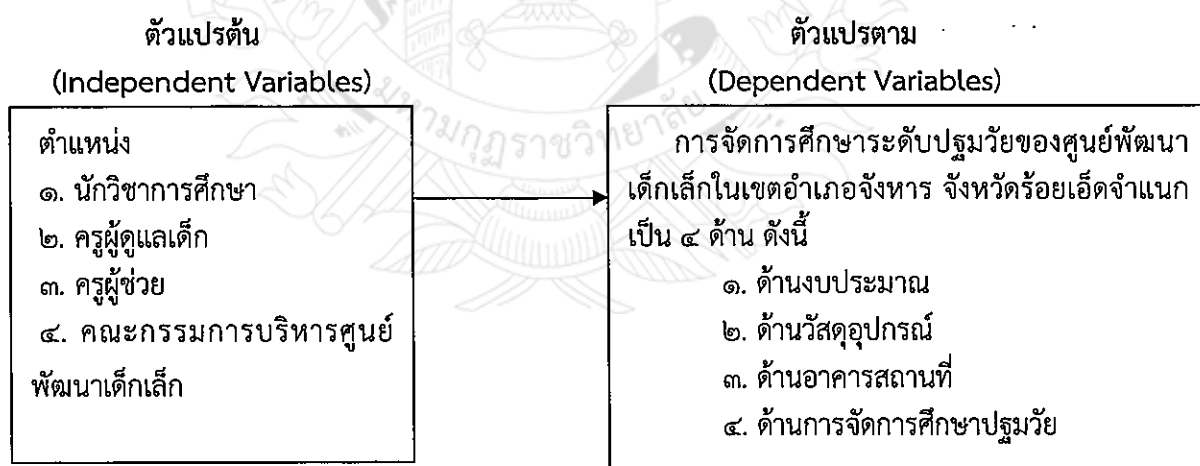
พัชรี จินะกัน (๒๕๔๘) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแต่ยังไม่มีการจัดการศึกษาขึ้นเอง และไม่ได้รับความร่วมมือในการจัดการศึกษาจากชุมชนในด้านของแผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา หรือแผนพัฒนาการศึกษาในลักษณะแผนกลยุทธ์นั้นยังไม่มี ด้านอาคารสถานที่

ยังไม่มีความพร้อมเนื่องจากยังไม่มีแผนพัฒนาด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดสรรรายได้เพื่อการจัดการศึกษามีเพียงพอในการสนับสนุนการจัดการศึกษาได้และมีเครือข่ายที่จะช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสมีแหล่งเงินทุนการศึกษามอบให้แก่เด็กนักเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด และมีโครงสร้างส่วนการศึกษาที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาแต่ยังมีบุคลากรไม่เพียงพอและด้านการบริหารจัดการศึกษานั้นยังไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจนเนื่องจากยังคงรอการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจึงจะมีการดำเนินการที่ชัดเจนต่อไป

จากการศึกษาที่เกี่ยวข้องดังกล่าวทำให้ สรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังคงต้องมีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการศึกษาให้ชัดเจนและมีมาตรฐานที่ดีกว่าเดิม ถึงแม้ว่าทางด้านสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้ให้ความสนใจในการจัดการศึกษาแต่ก็ยังขาดความรู้ความสามารถในด้านการจัดการศึกษาตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาเองนั้น ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีความความพร้อมที่จะจัดการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อในอนาคตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเยาวชนในอนาคตต่อไป

๒.๖ สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยประยุกต์ใช้องค์ประกอบไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ วงศ์ (๒๕๒๗, หน้า ๖) และ บรรจง ชูสกุลชาติ (๒๕๓๐, หน้า ๗๙) และโกวิท วรพิพัฒน์ (๒๕๓๑, หน้า ๓๕) ซึ่งได้สรุปถึงการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ดไว้ ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านงบประมาณ ๒) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ๓) ด้านอาคารสถานที่ ๔) ด้านระบบการจัดการศึกษา โดยใช้เป็นแนวทางในการวิจัยดังกรอบแนวทางในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ ๒.๑ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด” นี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ได้แก่ นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ช่วย และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๒๔๔ คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ช่วย และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๔๘ คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้การเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕, หน้า ๑๐๓)

จากการคำนวณได้กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ ๓.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง

ลำดับ	ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑	นักวิชาการศึกษา	๘	๘
๒	ครูผู้ดูแลเด็ก	๘๐	๓๙
๓	ครูผู้ช่วย	๖๖	๓๐
๔	คณะกรรมการบริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	๙๐	๗๑
รวม		๒๔๔	๑๔๘

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ๑ ชุด โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักวิชาการ ครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ช่วย และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลักษณะคำถามเป็นแบบเชิงสำรวจรายการ (Check - list)

ตอนที่ ๒ ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน ๔ ด้าน มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น ๕ ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
๔	หมายถึง	ระดับปฏิบัติมาก
๓	หมายถึง	ระดับปฏิบัติปานกลาง
๒	หมายถึง	ระดับปฏิบัติน้อย
๑	หมายถึง	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ ศึกษาข้อเสนอแนะของการจัดการระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

๓.๓ การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๓.๑ ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวทางจากการศึกษาค้นคว้าจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เพื่อนำมากำหนดจุดมุ่งหมายและนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

๓.๓.๒ นำกรอบแนวคิดในการวิจัยมาสร้างเป็นเครื่องมือ ได้แก่แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่ง

กำหนดเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ที่เรียกว่า ปัจจัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการทำการวิจัย โดยมีตัวแปรพื้นฐานมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๓ การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาใหม่ โดยทำการศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน แล้วนำมาประยุกต์สร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ตามมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ และมีทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด

๓.๓.๔ นำแบบสอบถามที่ได้ เสนออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ ท่านประกอบด้วย

๑. ดร.ประพิศ โบราณมูล

การศึกษา : ปร.ด.(วัฒนธรรมศาสตร์)

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒. ดร. จ่านง กมลศิลป์

การศึกษา : ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด

๓. นายวิชราวุธ หนูยอด

การศึกษา : รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

ตำแหน่ง : ปลัดเทศบาลตำบลดงสิงห์

๓.๔.๕ นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม (ธีระศักดิ์ อุณารมณเลิศ, ๒๕๔๙ : ๖๕)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่

- +๑ แนใจว่าสอดคล้อง
- ๐ ไม่แนใจว่าสอดคล้อง
- ๑ แนใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๖๗ ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน ๖๕ ข้อ ใช้ได้ทั้ง ๖๕ ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC ระหว่าง ๐.๖๗ - ๑.๐๐

๓.๓.๖ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประเมินความเหมาะสมและถูกต้อง

๓.๓.๗ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บุคคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดจำนวน ๓๐ ราย แล้วนำผลการตอบแบบสอบถาม ไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอน บาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่า ๐.๘๑

๓.๓.๘ นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อประเมินความเหมาะสมและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

๓.๔.๑ ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวน ๑๔๘ คน

๓.๔.๒ ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

๓.๔.๓ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน ๑๔๘ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๓.๔.๔ นำแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

๓.๔.๕ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

๓.๕.๑ ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๒ ศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วแปลผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้ (ธีระศักดิ์ อุณอรณม์เลิศ, ๒๕๔๙ : ๖๕)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๔.๕๑-๕.๐๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๓.๕๑-๔.๕๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๑-๓.๕๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๑- ๒.๕๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๐๐-๑.๕๐	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๓.๕.๓ ทดสอบสมมุติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยการทดสอบค่า F (F-Test) จำแนกตามตำแหน่ง

๓.๖.๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัยอยู่ ๓ ประเภท ได้แก่

๓.๖.๑. สถิติหาค่าคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

๑.๑ ค่า IOC

๑.๒ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

๓.๖.๒. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

๒.๑ ความถี่ (Frequency)

๒.๒ ร้อยละ (Percentage)

๒.๓ ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

๒.๔ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๓.๖.๓. สถิติทดสอบสมมติฐาน

๓.๑ การทดสอบกับความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยการทดสอบค่า F (F-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ดังนี้คือ ๑) เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด ๒) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด

ในการนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๔๘ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F แทน สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ F (F - distribution)

df แทน ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)

Sig แทน ความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก

๔.๒ ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์สถานภาพของผู้สอบถามเรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด”

ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์“สภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด”

ตอนที่ ๓ เพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง

ตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียด ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
นักวิชาการศึกษา	๘	๕.๔๑
ครูผู้ดูแลเด็ก	๓๙	๒๖.๓๕
ครูผู้ช่วย	๓๐	๒๐.๒๗
คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๗๑	๔๗.๙๗
รวม	๑๔๘	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๗ เป็นครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๕ เป็นครูผู้ช่วย จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๗ และเป็นนักวิชาการศึกษา จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๑

ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์“การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด”

ตารางที่ ๒ คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอจันทาร จังหวัดร้อยเอ็ด	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{x}	S.D.	อันดับ	แปลผล
๑. ด้านงบประมาณ	๔.๐๒	.๗๐	๔	มาก
๒. ด้านวัสดุอุปกรณ์	๔.๐๕	.๖๘	๒	มาก
๓. ด้านอาคารสถานที่	๔.๐๕	.๖๘	๒	มาก
๔. ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	๔.๐๔	.๖๙	๑	มาก
เฉลี่ย	๔.๐๔	.๖๙	-	มาก

จากตารางที่ ๒ พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทาร จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๐๔, S.D. = .๖๙$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = ๔.๐๕, S.D. = .๖๘$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{x} = ๔.๐๔, S.D. = .๖๙$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงบประมาณ ($\bar{x} = ๔.๐๒, S.D. = .๗๐$)

ตารางที่ ๓ คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ			
		\bar{x}	S.D.	อันดับ	แปลผล
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนงบประมาณด้านการพัฒนา บุคลากร	๔.๐๐	.๗๖	๙	มาก
๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัด การศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๓	.๖๙	๑๑	มาก
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดเก็บรายได้ของตนเองได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	๔.๐๒	.๗๑	๔	มาก
๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างแผนงานการใช้จ่ายงบอุดหนุนของ รัฐด้านการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๒	.๗๒	๕	มาก
๕	งบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเพียงพอต่อการจัด การศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๑	.๖๙	๖	มาก
๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณก่อสร้างอาคาร สถานที่ สำหรับจัดการศึกษาของเด็กระดับปฐมวัย	๔.๐๖	.๖๕	๒	มาก
๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสรรงบประมาณซื้อ สื่อวัสดุและ อุปกรณ์เพื่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๔	.๖๘	๓	มาก
๘	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณเพียงพอสำหรับจ่ายค่าจ้าง ครูผู้ดูแลเด็กระดับปฐมวัย	๔.๐๑	.๗๐	๗	มาก
๙	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความสำคัญกับการจัดสรร งบประมาณในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๑	.๗๓	๘	มาก
๑๐	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดงบประมาณในการปรับปรุงอาคาร สถานที่ที่ใช้ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๙	.๖๙	๑๐	มาก
๑๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๗	.๗๑	๑	มาก
๑๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กติดตามดูแลการใช้จ่ายงบประมาณ ทางด้านการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๑	.๖๙	๖	มาก
เฉลี่ย		๔.๐๒	.๗๐	-	มาก

จากตารางที่ ๓ พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ
จันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงบประมาณ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = ๔.๐๒, S.D.
= .๗๐) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุน
งบประมาณซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (\bar{x} = ๔.๐๗, S.D. = .๗๑) รองลงมา คือ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณก่อสร้างอาคาร สถานที่สำหรับจัดการศึกษาของเด็กระดับปฐมวัย (\bar{x} =

๔.๐๖, S.D. = .๖๕) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (\bar{x} = ๓.๙๓, S.D. = .๖๙)

ตารางที่ ๔ คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวัสดุอุปกรณ์	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		\bar{x}	S.D.	อันดับ	
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้ครูได้ใช้จัดทำสื่อ การสอน	๔.๐๘	.๖๗	๕	มาก
๒	ครูผู้ดูแลเด็กจัดสร้างบรรยากาศภายในและภายนอก ห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก	๔.๑๘	.๖๘	๑	มาก
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการใช้สื่อ ในการจัดกิจกรรม สำหรับเด็กปฐมวัย	๔.๑๗	.๗๐	๒	มาก
๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดหาที่ดินเพื่อสร้างอาคารเรียน สำหรับการศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๘	.๖๔	๑๐	มาก
๕	ครูผู้ดูแลเด็กจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้น่าอยู่และ ปลอดภัย	๓.๙๙	.๗๐	๙	มาก
๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดซื้อหรือจัดทำอาหาร กลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้กับเด็ก	๔.๐๕	.๖๗	๖	มาก
๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดซื้อวัสดุการศึกษาให้กับ ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย	๔.๐๑	.๗๓	๗	มาก
๘	ครูผู้ดูแลเด็กจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเปิด โอกาสให้เด็กได้ใช้ความสามารถที่เด็กมีอยู่	๔.๑๐	.๗๐	๔	มาก
๙	ครูผู้ดูแลเด็กคัดเลือกสื่อการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อเด็ก ระดับ ปฐมวัย	๔.๐๐	.๖๖	๘	มาก
๑๐	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้ครูใช้ สื่อเทคโนโลยีในการ จัดการเรียนการสอน	๔.๑๕	.๖๕	๓	มาก
๑๑	ครูผู้ดูแลและเด็กผลิตสื่อและอุปกรณ์สำหรับเด็กระดับ ปฐมวัย	๔.๐๕	.๖๗	๖	มาก
๑๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นจัดทำ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๕	.๖๗	๑๑	มาก
๑๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสรุปผลการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์จัดการ เรียนการสอน	๓.๙๓	.๗๒	๑๒	มาก
เฉลี่ย		๔.๐๕	.๖๘	-	มาก

จากตารางที่ ๔ พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวัสดุอุปกรณ์ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$
, S.D. = .68) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูผู้ดูแลเด็กจัดสร้าง
บรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = .68)
รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการใช้สื่อ ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ($\bar{x} = 4.17$,
S.D. = .70) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสรุปผลการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์จัดการเรียนการ
สอน ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .72)

ตารางที่ ๕ คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่
โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ด้านด้านอาคารสถานที่	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		\bar{x}	S.D.	อันดับ	
๑	อาคารสถานที่มีความสะอาด ปลอดภัย	4.12	.76	๓	มาก
๒	ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่ จอดรถ ห้องน้ำ น้ำดื่ม ที่นั่งพักผ่อน	3.97	.61	๑๑	มาก
๓	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ภายในอาคาร	4.18	.72	๑	มาก
๔	ป้ายบอกทาง / บอกอาคาร	4.05	.63	๕	มาก
๕	แสงสว่างภายในห้องเรียนมีความเหมาะสม	4.14	.72	๒	มาก
๖	การดูแลระบบสาธารณูปโภค เช่น เครื่องปรับอากาศ ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ	3.94	.67	๑๒	มาก
๗	สภาพแวดล้อมในห้องทำงาน และห้องเรียน	4.10	.74	๔	มาก
๘	ความสะอาดภายในอาคาร และภายนอกอาคาร	4.05	.64	๖	มาก
๙	ความสะอาดบริเวณรอบนอกรั้วสำนักงาน ฯ	4.05	.72	๗	มาก
๑๐	สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อ ต่อการเรียน	4.04	.69	๘	มาก
๑๑	ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	3.99	.64	๑๐	มาก
๑๒	จำนวนที่นั่งมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	4.01	.64	๙	มาก
	เฉลี่ย	4.05	.68	-	มาก

จากตารางที่ ๕ พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$,
S.D. = .68) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยของพื้นที่ภายในอาคาร ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = .72) รองลงมา คือ แสงสว่างภายในห้องเรียนมี
ความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = .72) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดูแลระบบสาธารณูปโภค เช่น
เครื่องปรับอากาศ ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = .67)

ตารางที่ ๖ คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		\bar{x}	S.D.	อันดับ	
๑	บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๗	.๖๗	๗	มาก
๒	ผู้นำชุมชน มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๑๘	.๗๐	๒	มาก
๓	บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๘	.๖๗	๒๓	มาก
๔	ผู้นำชุมชน เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๐	.๗๖	๒๐	มาก
๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๓	.๖๙	๒๕	มาก
๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดบุคลากรเพียงพอในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๒	.๗๑	๑๒	มาก
๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๒	.๗๒	๑๓	มาก
๘	บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๑	.๖๙	๑๔	มาก
๙	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษา	๔.๐๖	.๖๕	๙	มาก
๑๐	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคลากรที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย อบรมและสัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง	๔.๐๔	.๖๘	๑๑	มาก
๑๑	บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	๔.๐๑	.๗๐	๑๗	มาก

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

ข้อที่	การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		\bar{x}	S.D.	อันดับ	
๑๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๑	.๗๓	๑๘	มาก
๑๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๙	.๖๙	๑๔	มาก
๑๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสัมมนาครูผู้สอนเด็กระดับปฐมวัยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	๔.๐๗	.๗๑	๘	มาก
๑๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดโครงสร้างการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๑	.๖๙	๑๖	มาก
๑๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๘	.๖๗	๖	มาก
๑๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสานงานกับหน่วยงานราชการส่วนกลางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๑๘	.๖๘	๑	มาก
๑๘	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดตั้งบุคลากรในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย	๔.๑๗	.๗๐	๓	มาก
๑๙	คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษา	๓.๙๘	.๖๔	๒๒	มาก
๒๐	คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๙	.๗๐	๒๑	มาก
๒๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	๔.๐๕	.๖๗	๑๐	มาก
๒๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสวัสดิการให้กับครูที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย	๔.๐๑	.๗๓	๑๕	มาก
๒๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดโครงสร้างการจัดการศึกษาของได้ตรงตามเป้าหมาย	๔.๑๐	.๗๐	๕	มาก
๒๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาของท้องถิ่น	๔.๐๐	.๖๖	๑๙	มาก

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

ข้อที่	การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		\bar{x}	S.D.	อันดับ	
๒๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๑๕	.๖๕	๔	มาก
๒๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๔.๐๕	.๖๗	๑๐	มาก
๒๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	๓.๙๕	.๖๗	๒๔	มาก
๒๘	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแก่ชุมชน	๓.๙๓	.๗๒	๒๖	มาก
	เฉลี่ย	๔.๐๔	.๖๙	-	มาก

จากตารางที่ ๖ พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{x} =
๔.๐๔, SD. =.๖๙) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ประสานงานกับหน่วยงานราชการส่วนกลางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (\bar{x} =๔.๑๕, S.D. =.๖๘)
รองลงมาคือ ผู้นำชุมชน มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (\bar{x} = ๔.๑๕ ,S.D. =.๗๐) ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแก่ชุมชน
(\bar{x} =๓.๙๓ ,S.D. =.๗๒)

ตารางที่ ๗ คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายข้อ

ข้อ ที่	การจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	นักวิชาการ			ครูผู้ดูแลเด็ก			ครูผู้ช่วย			คณะกรรมการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๑	ด้านงบประมาณ	๔.๐	๐.๑	มาก	๓.๙	๐.๒	มาก	๔.๐	๐.๒	มาก	๔.๐		มาก
		๖	๔		๗	๕		๕	๐		๒	๐.๒๕	
๒	ด้านวัสดุอุปกรณ์	๔.๑	๐.๑	มาก	๔.๐	๐.๒	มาก	๔.๐	๐.๒	มาก	๔.๐		มาก
		๔	๗		๔	๔		๓	๔		๖	๐.๒๑	
๓	ด้านอาคารสถานที่	๓.๙	๐.๑	มาก	๔.๑	๐.๒	มาก	๔.๐	๐.๒	มาก	๔.๐		มาก
		๘	๗		๐	๐		๒	๑		๕	๐.๒๐	
๔	ด้านการจัด การศึกษาปฐมวัย	๔.๑	๐.๑		๔.๐	๐.๑		๔.๐	๐.๑		๔.๐		
		๔	๐	มาก	๐	๗	มาก	๓	๖	มาก	๕	๐.๑๕	มาก
รวม		๔.๐	๐.๑	มาก	๔.๐	๐.๒	มาก	๔.๐	๐.๒	มาก	๔.๐		มาก
		๘	๕		๓	๒		๓	๐		๕	๐.๒๐	

จากตารางที่ ๗ พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ นักวิชาการศึกษา คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครูผู้ช่วย ตามลำดับ

ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา พบว่า นักวิชาการศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=๔.๐๘$, S.D.=๐.๑๕) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{x}=๔.๑๔$, S.D. =.๑๐) รองลงมา คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x}=๔.๑๔$, S.D. =.๑๗) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x}=๓.๙๘$, S.D. =.๑๗)

ครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็ก ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=๔.๐๓$, S.D. =๐.๒๒) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x}=๔.๑๐$, S.D. =.๒๐) รองลงมา คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x}=๔.๐๔$, S.D. =.๒๔) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านงบประมาณ ($\bar{x}=๓.๙๗$, S.D. =.๒๕)

ครูผู้ช่วย พบว่า ครูผู้ช่วยให้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=๔.๐๓$, S.D. =๐.๒๐) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ ($\bar{x}=๔.๐๕$, S.D. =.๒๐) รองลงมา คือ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{x}=๔.๐๓$, S.D. =.๑๖) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x}=๔.๐๒$, S.D. =.๒๑)

คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, S.D. =0.20) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x}=4.06$, S.D. =.21) รองลงมา คือ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{x}=4.05$, S.D. =.15) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านงบประมาณ ($\bar{x}=4.02$, S.D. =.25)

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบเพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง

ตารางที่ ๘ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย(\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง	SS	df	MS	F	P-value
๑. ด้านงบประมาณ					
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๓	๓	๐.๐๔	๐.๘๑	๐.๔๙
ภายในกลุ่ม	๗.๘๖	๑๔๔	๐.๐๕		
รวม	๘.๐๐	๑๔๗			
๒. ด้านวัสดุอุปกรณ์					
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๐	๓	๐.๐๓	๐.๖๖	๐.๕๘
ภายในกลุ่ม	๗.๑๖	๑๔๔	๐.๐๕		
รวม	๗.๒๖	๑๔๗			
๓. ด้านอาคารสถานที่					
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๗	๓	๐.๐๖	๑.๓๘	๐.๒๕
ภายในกลุ่ม	๕.๗๗	๑๔๔	๐.๐๔		
รวม	๕.๙๓	๑๔๗			
๔. ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย					
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๔	๓	๐.๐๕	๑.๘๖	๐.๑๔
ภายในกลุ่ม	๓.๖๐	๑๔๔	๐.๐๒		
รวม	๓.๗๔	๑๔๗			
เฉลี่ย					
ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๒	๓	๐.๐๑	๐.๔๙	๐.๖๙
ภายในกลุ่ม	๒.๓๙	๑๔๔	๐.๐๒		
รวม	๒.๔๑	๑๔๗			

จากตารางที่ ๘ พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ
 จังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ
 จังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ
 จังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. ด้านงบประมาณ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนซื้อ สื่อวัสดุและอุปกรณ์ ติดตาม
 ดูแลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

๒. ด้านวัสดุอุปกรณ์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้ครูได้ใช้จัดทำสื่อการสอน ครูผู้ดูแลเด็ก
 จัดสร้างบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก

๓. ด้านอาคารสถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีสภาพ และบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้านเพื่อสร้างความ
 สนใจของเด็กให้กระตือรือร้นอยากมาโรงเรียน และสามารถใช้อุปกรณ์ของห้องเรียนได้อย่าง
 หลากหลาย เช่น ใช้เป็นทั้งห้องจัดกิจกรรม ห้องรับประทานอาหาร ห้องพักผ่อน

๔. ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยน
 บทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำตามเป็นผู้อำนวยความสะดวกโดยที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้อง
 ยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จัก และเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผนสร้าง
 สภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่างๆ ได้เหมาะสมนอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง
 ปรับปรุงการใช้เทคนิค การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กจัดสภาพแวดล้อมให้
 เหมาะสมและเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความสามารถที่เด็กมีอยู่

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ๑. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ๒. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง ต่างกัน ๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ช่วย และคณะกรรมการบริหารศูนย์ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรีได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๔๘ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับโดยใช้หลักของ Rating scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F (f-test) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงบประมาณเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

๕.๑.๑.๑ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงบประมาณ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนงบประมาณซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณก่อสร้างอาคารสถานที่สำหรับจัดการศึกษาของเด็กระดับปฐมวัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

๕.๑.๑.๒ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี ด้านวัสดุอุปกรณ์ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูผู้ดูแลเด็กจัดสร้างบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลสรุปผลการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์จัดการเรียนการสอน

๕.๑.๑.๓ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี ด้านด้านอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ภายในอาคาร รองลงมา คือ แสงสว่างภายในห้องเรียนมีความเหมาะสม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดูแลระบบสาธารณูปโภค เช่น เครื่องปรับอากาศ ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ

๕.๑.๑.๔ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลประสานงานกับหน่วยงานราชการส่วนกลางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย รองลงมาคือ ผู้นำชุมชน มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแก่ชุมชน

๕.๑.๒. ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต

อำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความพร้อมด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย นับว่ามีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยต้องมีการจัดการศึกษาโดยใช้วิธีการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา

๕.๒ การอภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ช่วย และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต อำเภอจังหวัดจันทบุรี ผู้ศึกษาค้นคว้าขอเสนอการอภิปรายผล ตามลำดับดังนี้

๕.๒.๑. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหวัดจันทบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีเต็ม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคม

วัฒนธรรมที่เด็กต้องอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๖, หน้า ๓) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมลักษณ์ คำลือ (๒๕๕๒) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ทรรศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” พบว่า ทรรศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาในภาพรวมมีทรรศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในระดับเห็นด้วยมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษฎี เวียงสีมา (๒๕๕๒) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ๑) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

๕.๒.๒. ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอ จัหวาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเท่าเทียมกัน การจัดการควรเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบครัวของเด็กทุกคน ประเภททั้งเด็กปกติเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและเน้นเด็กเป็นสำคัญการจัดการศึกษาเพื่อที่ว่าเด็กจะได้รับพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็กโดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดการประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือการจัดการเรียนการสอนเป็นบุคคลที่สำคัญมากที่จะทำให้เด็กมีความสุข สนุกสนานปลอดภัยเมื่ออยู่ในสถานที่เรียน มีหน้าที่อบรมดูแลเด็กมีการเจริญเติบโตทั้งร่างกาย และอารมณ์สังคมและสติปัญญา บทบาทหน้าที่ของครูจึงต้องเตรียมพร้อมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เป็นการจัดการกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญและครูผู้สอนควรที่จะตระหนักถึงจุดนี้ด้วย ดังนั้น ถึงแม้ว่าบุคลากรทางการศึกษามีตำแหน่งต่างกัน ต่างก็มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมลักษณ์ คำลือ (๒๕๕๒) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “ทรรศนะต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” พบว่าบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและตำแหน่งต่างกันมีทรรศนะต่อ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ ศรีสนิท (๒๕๕๒) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “สภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๖๗.๒๐ อายุไม่เกิน ๓๐ ปี ร้อยละ ๒๕.๕๐ สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ ๘๘.๐๐ ๒) สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเอราวัณ จังหวัด

เลย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมาได้แก่ ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ ๓) ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ ๔) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีสภาพปัจจุบัน และความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีอายุต่างกันมีสภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วม และรายด้านในการจัดการศึกษาโดยรวมไม่ต่างกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าดังนี้

๕.๓.๑. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

๕.๓.๑.๑ จากการวิจัย พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงควรคงสภาพไว้และดำเนินการพัฒนาให้สูงขึ้น ส่วนในด้านที่ ๑ คือด้านงบประมาณ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้านนั้น บุคลากรทางการศึกษาควรที่จะหาแนวทางพัฒนาด้านนี้ให้สูงยิ่งขึ้นต่อไป

๕.๓.๑.๒ จากการวิจัย พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านด้านอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดูแลระบบสาธารณูปโภค เช่น เครื่องปรับอากาศ ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ ดังนั้นผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาควรที่จะหาแนวทางพัฒนาด้านนี้ให้สูงยิ่งขึ้นต่อไป

๕.๓.๒. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

๕.๓.๒.๑ ควรศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๕.๓.๒.๒ ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

บรรณานุกรม

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กมลเวียสุวรรณและนิตยาเวียสุวรรณ.(๒๕๔๐) แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : คอมแพคท์พริ้นท์ , หน้า ๑๑.
- กรมวิชาการ.(๒๕๔๖),หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓).พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, หน้า ๕.
- _____.(๒๕๔๖), หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓).พิมพ์ครั้งที่ ๒.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา. หน้า ๙.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.(๒๕๔๗),แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบล และ อบต. กรุงเทพมหานคร. หน้า ๑๕.
- _____.(๒๕๔๗),แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบล และ อบต.กรุงเทพมหานคร. หน้า ๒๓.
- _____.(๒๕๔๗),แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบล และ อบต.กรุงเทพมหานคร. หน้า ๒๔.
- _____.(๒๕๔๗),แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบล และ อบต.กรุงเทพมหานคร. หน้า ๒๓.
- _____.(๒๕๔๙),มาตรฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชน.กรุงเทพมหานคร:ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. หน้า ๑๙
- กระทรวงมหาดไทย.(๒๕๔๕)ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล , กรุงเทพมหานคร : มหาดไทย . หน้า ๓๕
- กระทรวงศึกษาธิการ.(๒๕๔๐).แนวปฏิบัติงานแนะแนว: ตามแผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔).กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา., หน้า ๒๓-๒๕)
- _____.(๒๕๔๐),แนวปฏิบัติงานแนะแนว: ตามแผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔). กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา. หน้า ๓- ๕
- _____.(๒๕๔๔) ,หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). หน้า ๑
- _____.(๒๕๔๖),พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕.กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา . หน้า ๓
- _____.(๒๕๔๖) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕.กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา. หน้า ๓๑ - ๓๒
- _____.(๒๕๔๖), พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕.กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา. หน้า ๓ - ๔
- _____.(๒๕๔๖) ,พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕.กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา. หน้า ๕-๗
- กิดานันท์มลิทอง.(๒๕๔๓) สื่อการสอนและฝึกอบรม : จากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล, กรุงเทพมหานคร: อรุณาการพิมพ์, หน้า ๑.
- _____.เทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรม.กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๔๐,หน้า ๗๙.

- กุลยาตันติผลลาชีวะ.(๒๕๔๒). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์จำกัด. หน้า ๑๗-๒๔.
- _____, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์จำกัด. หน้า ๒๐)
- _____.(๒๕๔๕). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์จำกัด. หน้า ๘-๑๐
- _____.(๒๕๔๗). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์จำกัด. หน้า ๑๑-๑๒.
- โกวิทวรพิพัฒน์.(๒๕๓๑) การคิดเป็นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมไทยในชีวิตพอเล่า: ดร.โกวิทวรพิพัฒน์ม.ป.ท. : ป.ป.พ. หน้า ๓๕.
- ขวัญจิราภู่สังข์จินตนาเลาหวนิชและอุไรโชติสุขณะ.(๒๕๔๓) การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาอนุบาล, วารสารการศึกษาปฐมวัย. หน้า ๔๙.
- _____, การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาอนุบาล, วารสารการศึกษาปฐมวัย, ๒๕๔๓, หน้า ๕๖.
- ฉันทนาภาคบงกช.(๒๕๔๐) มาตรฐานการประเมินของหนูหน่อยใหม่.กรุงเทพมหานคร: แสบปีแอมมิลี. หน้า ๒๖.
- ชัยยงค์พรหมวงศ์.(๒๕๒๑). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช. หน้า ๑.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ.(๒๕๒๖). เทคโนโลยีทางการศึกษา(หลักการและแนวปฏิบัติ).กรุงเทพมหานคร: วัฒนา. หน้า ๔๖ - ๔๗.
- ณัฐวดี พงษ์คำผาย.(๒๕๕๓). แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร, วิทยานิพนธ์ สาขาการจัดการศึกษา,มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ดุขฎี เวียงสีมา.(๒๕๕๒).ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ , กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ธีรศักดิ์อ่อนอารมณ์เลิศ.(๒๕๔๙).เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและพัฒนา. ม.ป.ท. หน้า๖๕.
- นภเนตรธรรมบวร.(๒๕๔๖). หลักสูตรการศึกษาเด็กปฐมวัย, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า ๑๔๑
- นิตยาชภักดี.(๒๕๔๓). ขั้นตอนกาพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง ๕ ปี , กรุงเทพมหานคร :คุรุสภาลาดพร้าว. หน้า ๒.
- นิตยาประพุดติกิจ.(๒๕๔๓).การพัฒนาเด็กปฐมวัย, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา หน้า ๓๑.
- นิตยา สุราทิพย์.(๒๕๕๓). ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงแก้วอำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี, วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- บรรจงชูสกุลชาติ.(๒๕๓๐). แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ. ม.ป.ท. หน้า ๗๙.

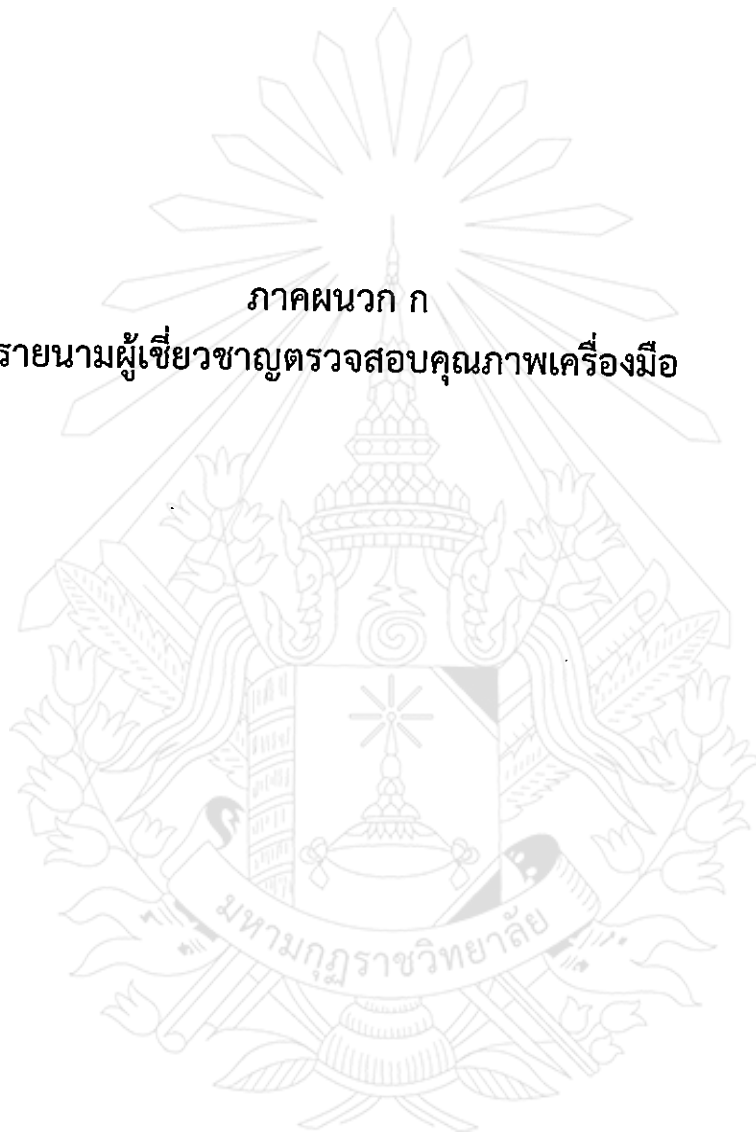
- บุญชมศรีสะอาด.(๒๕๔๖).การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร.กรุงเทพมหานคร :
ชมรมเด็ก, หน้า ๗.
- _____ (๒๕๔๕).การวิจัยเบื้องต้น.กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, หน้า ๑๐๓.
- เบญจาแสงมลิ.(๒๕๔๔) การจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ ๓), นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, หน้า ๘๔.
- ปวีณา รูปทอง.(๒๕๔๔). ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่, การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, หน้า ๘๒.
- ประดินันท์อุปรมัย.(๒๕๒๖).พัฒนาการพฤติกรรมเด็กปฐมวัย, เอกสารประกอบการสอน ชุดวิชา
๒๑๓๑๑ พฤติกรรมการสอนปฐมวัย เล่ม ๒ หน่วยที่ ๖ - ๑๐,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, หน้า ๙.
- ปรียาพรวงศ์อนุตรโรจน์.(๒๕๓๕). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม
กรุงเทพ, หน้า ๑๒๖ -๑๓๐.
- _____ (๒๕๔๖).การบริหารงานวิชาการ,กรุงเทพมหานคร:ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, หน้า ๒๐๗.
- พ. โปธิทัฬพะ.(๒๕๓๓).“มาสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนกันเถอะ,” มิตรครู.๓๒
(๑), หน้า ๓๓.
- พัชรีจันะกัน.(๒๕๔๘).การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด
อำเภอเมืองเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์, บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรีสวนแก้ว.(๒๕๓๖).จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย , พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพมหานคร :
ดวงกมล จำกัด,หน้า ๓๔.
- พิทยาภรณ์มานะจิติ.(๒๕๓๙). เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา การศึกษาปฐมวัย, เชียงใหม่: คณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, หน้า ๑๐๓-๑๐๔.
- พิทยาภรณ์มานะจิติ.(๒๕๔๘). เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา การศึกษาปฐมวัย, เชียงใหม่: คณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, หน้า ๑.
- ไพชญ์เรย์พันธุ์วงศ์.(๒๕๒๗) การบริหารการศึกษา, กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, หน้า ๖.
- ภรณ์ศิริรัตน์และคณะ.(๒๕๔๒).การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (๓-๕) ปี. กรุงเทพมหานคร: เซเวนพรี้น
ตั้งกรุป, หน้า ๑๒.
- เมธิปิลันธนานนท์.(๒๕๒๙). การบริหารงานบุคคลในวงการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์ , หน้า ๑๐๖ - ๑๐๗.
- ยนต์ชุ่มจิต.(๒๕๓๕). การพัฒนาครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ , หน้า ๑ - ๒.
- เยาวพาเดชะคุปต์.(๒๕๔๒),การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: แม็ค. หน้า ๑
_____ (๒๕๔๒),การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: แม็ค. หน้า ๑๒
_____ (๒๕๔๒),การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: แม็ค. หน้า ๒๒-๒๓
_____ (๒๕๔๒),การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: แม็ค. หน้า ๗๘
_____ (๒๕๔๒),การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร: แม็ค.หน้า ๘๕-๘๖

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๑. ดร.ประพิศ โบราณมูล

การศึกษา : ประ.ด.(วัฒนธรรมศาสตร์)

ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒.ดร. จ้านง กมลศิลป์

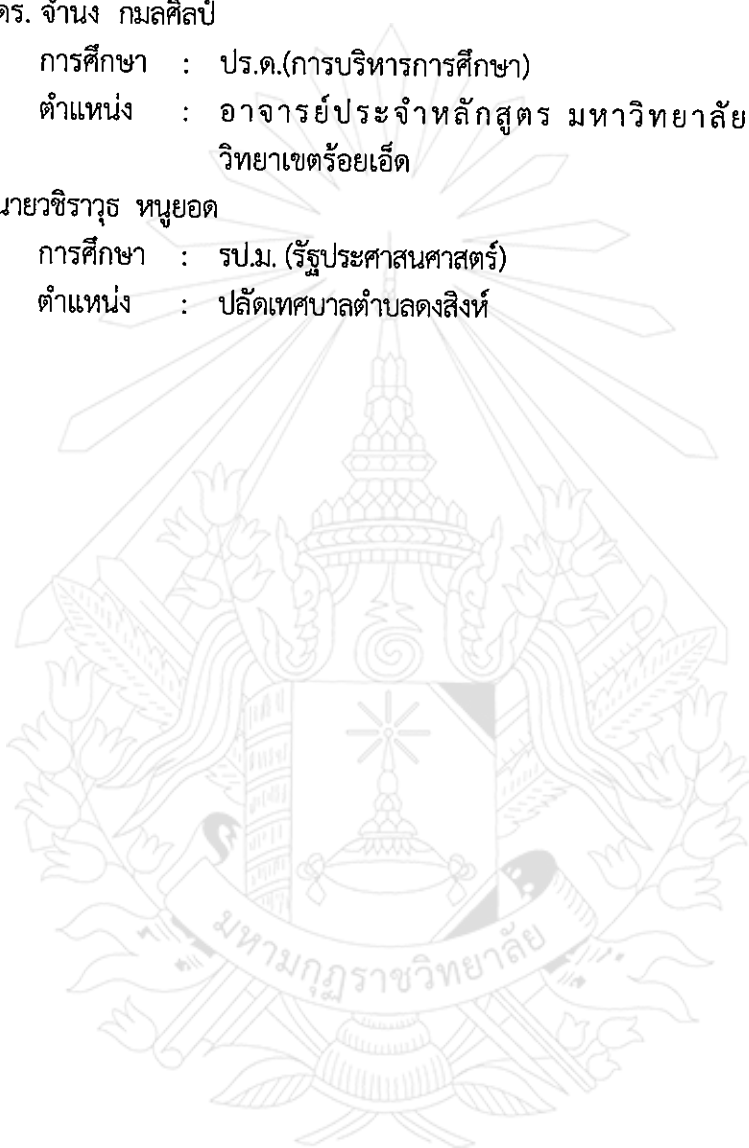
การศึกษา : ประ.ด.(การบริหารการศึกษา)

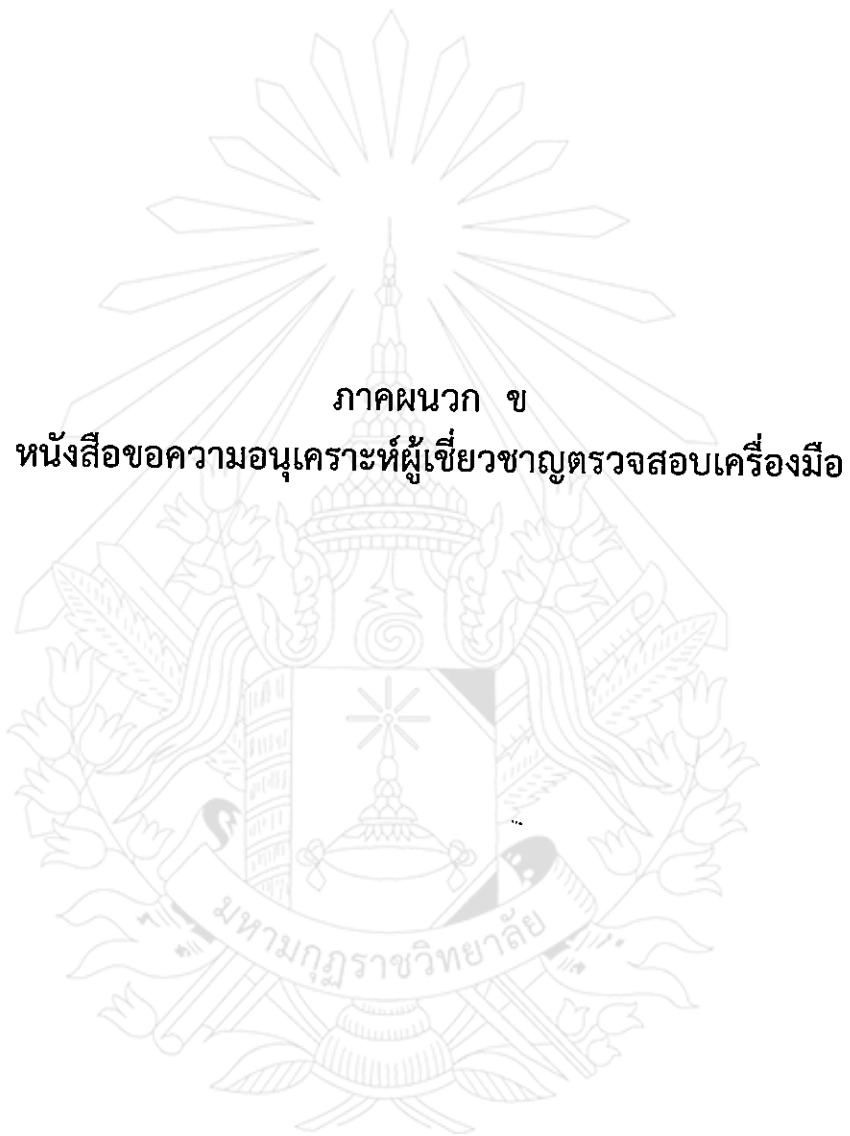
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๓.นายวิชราวุธ หนูยอด

การศึกษา : รป.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์)

ตำแหน่ง : ปลัดเทศบาลตำบลดงสิงห์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร. ประสิทธิ์ ไชยเกษมกุล

ด้วยนางสาวนันทยา ไชยโสภาน นักศึกษสาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดีวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศร ๒๐๓๕/ว ๓๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเชียงใหม่
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร. ฉันทง กมลฉัตร

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภาน นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชาปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๕๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

นางสาว
ฉันทง กมลฉัตร
(ดร.ฉันทง กมลฉัตร)

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเสียงเมือง
 ตำบลงลาน อำเภอเมือง
 จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอภิรักษ์ ทนฺตมณี

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภาน นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ดร.เจ้าหญิงวิไล ทน

(นางสาวกัญญาพัชร จำจังหาร)
 หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

ขอเจริญพร

(Signature of Phra Rajapriyaditwimol, D.D.)

(พระราชปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

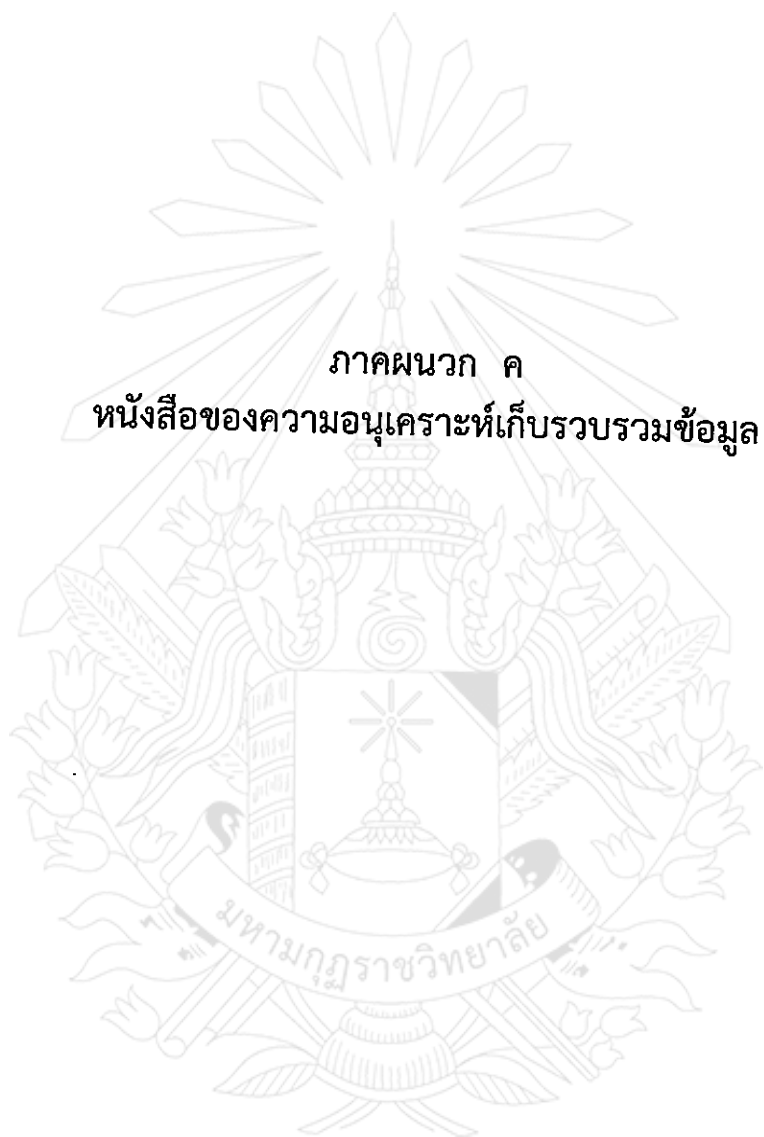
(Signature of Ms. Sangwan Laksorn)
 (นางสาวสงวนลักษณ์ แผงสะโด)
 หัวหน้าสำนักปลัด

(Signature of Mr. Chirakul Hanyot)
 (นายวชิราวุธ หนุยอด)
 ปลัดเทศบาลตำบลสิงห์

ก่อน น.เชษฐ
 ขอบความอนุเคราะห์ที่ฉันพิมพ์
 ให้เขาไปตรวจสอบ เครื่องมือ
 เพื่อการวิจัย
 เมื่อไปวัดนิทราราม
 กิ่ง

(นางราณี จันทะวงศ์)
 เจ้าพนักงานธุรการ

(Signature of Mr. Pimman)
 (นายปรีชาติ พิมพ์)
 นายกเทศมนตรีตำบลสิงห์

ภาคผนวก ค
หนังสือของความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายทศพร มนตรี ต่อมคณบดี

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภณ นักศึกษาสาขาวิชา การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชาปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายก้องศักดิ์การนริทาณ ส่วนอำนวยการ ฝ่ายงาน

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภณ นักศึกษาสาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา
ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี่ยงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกองดีการะนิทรเสนา ตำแหน่ง ยางใน

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภาน นักศึกษาศาสนาวิชา การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา
ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ตั๋ว ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกองดีการนิเทศ ส่วนศึกษาคณะ

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภณ นักศึกษสาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา
ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลี่ยงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายภ อภการนิพนธ์ ส่วน ต.ามล.แผนชาติ

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภณ นักศึกษาศาхวิชา การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขออนุมัติครุภัณฑ์ให้นักศึกษาได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชาปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเสียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตขอเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายภคพงศ์มนตรี ตำแหน่งปลัด

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภณ นักศึกษาสาขาวิชา การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขออนุญาตให้นักศึกษา
ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลศิลาเขื่อน

ด้วย นางสาวนันทิยา ไชยโสภาน นักศึกษสาขาวิชา การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปรีดีวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ศธ ๖๐๑๕/ว ๑๓๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายภทนต์มนตรี ศึกษานิเทศก์

ด้วยนางสาวนันทิยา ไชยโสภณ นักศึกษาศาขวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วน วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และวิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จาก ท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

[http:// www.rec.mbu.ac.th](http://www.rec.mbu.ac.th)

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ สอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ในการตอบแบบสอบถามขอได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จะเก็บเป็นความลับและใช้เฉพาะขอบเขตทางวิชาการ เพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น จะไม่มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดผลเสียหายใดๆ ต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ครบถ้วนสมบูรณ์

นันทิยา ไชยโสภะ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่านในปัจจุบัน

๑. ตำแหน่ง

- นักวิชาการศึกษา
- ครูผู้ดูแลเด็ก
- ครูผู้ช่วย
- คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตอนที่ ๒
แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นข้อคำถามรายชื่อเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โปรดทำเครื่องหมาย(✓)ลงในระดับการ
ปฏิบัติการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดในที่
ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- ๕ หมายถึง มากที่สุด
- ๔ หมายถึง มาก
- ๓ หมายถึง ปานกลาง
- ๒ หมายถึง น้อย
- ๑ หมายถึง น้อยที่สุด

ข้อ ที่	การจัดการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านงบประมาณ						
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากร					
๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดเก็บรายได้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างแผนงานการใช้จ่ายงบอุดหนุนของรัฐด้านการศึกษาระดับปฐมวัย					
๕	งบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเพียงพอต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณก่อสร้างอาคาร สถานที่สำหรับจัดการศึกษาของเด็กระดับปฐมวัย					
๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสรรงบประมาณซื้อ สื่อวัสดุและอุปกรณ์เพื่อจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๘	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณเพียงพอสำหรับจ่ายค่าจ้างครูผู้ดูแลเด็กระดับปฐมวัย					
๙	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๐	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดงบประมาณในการปรับปรุงอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๑๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนงบประมาณซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๑๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กติดตามดูแลการใช้จ่ายงบประมาณทางด้านการศึกษาระดับปฐมวัย					
๒. ด้านวัสดุอุปกรณ์						
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้ครูได้ใช้จัดทำสื่อการสอน					
๒	ครูผู้ดูแลเด็กจัดสร้างบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก					
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการใช้สื่อ ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย					
๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดหาที่ดินเพื่อสร้างอาคารเรียนสำหรับการศึกษาระดับปฐมวัย					
๕	ครูผู้ดูแลเด็กจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้น่าอยู่และปลอดภัย					
๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดซื้อหรือจัดทำอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้กับเด็ก					
๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดซื้อวัสดุการศึกษาให้กับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย					
๘	ครูผู้ดูแลเด็กจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความสามารถที่เด็กมีอยู่					
๙	ครูผู้ดูแลเด็กคัดเลือกสื่อการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กระดับปฐมวัย					
๑๐	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้ครูใช้ สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน					
๑๑	ครูผู้ดูแลเด็กผลิตสื่อและอุปกรณ์สำหรับเด็กระดับปฐมวัย					
๑๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นจัดทำสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การศึกษาระดับปฐมวัย					
๑๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสรุปผลการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์จัดการเรียนการสอน					
๓. ด้านอาคารสถานที่						
๑	อาคารสถานที่มีความสะอาด ปลอดภัย					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๒	ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ น้ำดื่ม ที่นั่งพักผ่อน					
๓	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ภายในอาคาร					
๔	ป้ายบอกทาง / บอกอาคาร					
๕	แสงสว่างภายในห้องเรียนมีความเหมาะสม					
๖	การดูแล ระบบสาธารณูปโภค เช่น เครื่องปรับอากาศ ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ					
๗	สภาพแวดล้อมในห้องทำงาน และห้องเรียน					
๘	ความสะอาดภายในอาคาร และภายนอกอาคาร					
๙	ความสะอาดบริเวณรอบนอกรั้วสำนักงาน ฯ					
๑๐	สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน					
๑๑	ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					
๑๒	จำนวนที่นั่งมีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
๔. ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย						
๑	บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเข้าใจในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย					
๒	ผู้นำชุมชน มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๓	บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย					
๔	ผู้นำชุมชน เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาระดับปฐมวัย					
๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถจัดบุคลากรเพียงพอในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย					
๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการ จัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๘	บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๙	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และวางแผนงานการจัดการศึกษา					
๑๐	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้บุคลากรที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย อบรมและสัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง					
๑๑	บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน					

ข้อ ที่	การจัดการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๑๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๑๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสัมมนาครูผู้สอนเด็กระดับปฐมวัยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน					
๑๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดโครงสร้างการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๑๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๑๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสานงานกับหน่วยงานราชการส่วนกลางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๑๘	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดตั้งบุคลากรในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย					
๑๙	คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษา					
๒๐	คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๒๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น					
๒๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสวัสดิการให้กับครูที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย					
๒๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดโครงสร้างการจัดการศึกษาของ ได้ตรงตามเป้าหมาย					
๒๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาของท้องถิ่น					
๒๕	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๒๖	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๒๗	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย					
๒๘	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแก่ชุมชน					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต
อำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจันทหาร จังหวัด
ร้อยเอ็ด มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอความกรุณาระบุข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งสี่ด้าน

๑) ด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

๒) ด้านวัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

๓) ด้านอาคารสถานที่

.....

.....

.....

๔) ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

การแปลผลค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ คน

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม การจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. ด้านงบประมาณ

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓			
๑	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๒	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	๐	+๑	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๔	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๕	+๑	+๑	๐	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๖	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๘	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๑	๐	+๑	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๑๒	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้

๒. ด้านวัสดุอุปกรณ์

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓			
๑	๐	+๑	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๒	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๔	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	+๑	+๑	๐	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๗	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	๐	+๑	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๙	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๑๐	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๑	๐	+๑	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๑๒	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้

๓. ด้านอาคารสถานที่

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓			
๑	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	+๑	+๑	๐	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๔	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	๐	+๑	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๖	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๙	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๑	๐	+๑	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๑๒	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้

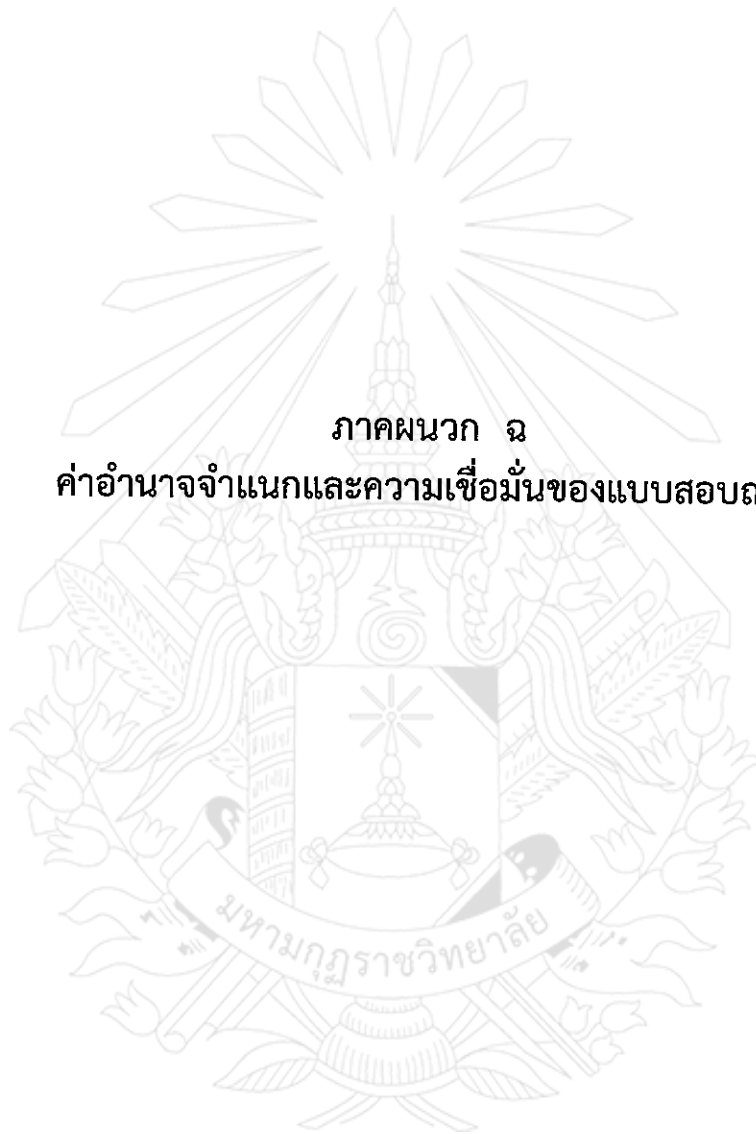
๔. ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓			
๑	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๓	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๗	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	+๑	+๑	๐	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๑๑	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	๐	+๑	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๑๔	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๑๖	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๑๘	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐	+๑	+๑	๐	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๒๑	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๒	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๓	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๒๔	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๕	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๖	+๑	๐	+๑	๒	๐.๖๗	ใช้ได้
๒๗	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๘	+๑	+๑	+๑	๓	๑.๐๐	ใช้ได้

หมายเหตุ เกณฑ์การตัดสิน IOC ที่เหมาะสมควรมีค่า ๐.๕๐ - ๑.๐๐

ได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๖๗ - ๑.๐๐ จำนวน ๖๕ ข้อ

ภาคผนวก ฉ
คำอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	การแปลผล	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก(r)	การแปลผล
๑	.๔๘	ใช้ได้	๒๑	.๕๓	ใช้ได้
๒	.๕๐	ใช้ได้	๒๒	.๔๗	ใช้ได้
๓	.๕๔	ใช้ได้	๒๓	.๕๓	ใช้ได้
๔	.๔๘	ใช้ได้	๒๔	.๕๔	ใช้ได้
๕	.๓๘	ใช้ได้	๒๕	.๒๖	ใช้ได้
๖	.๔๐	ใช้ได้	๒๖	.๖๓	ใช้ได้
๗	.๔๘	ใช้ได้	๒๗	.๔๘	ใช้ได้
๘	.๖๕	ใช้ได้	๒๘	.๓๙	ใช้ได้
๙	.๔๑	ใช้ได้	๒๙	.๖๗	ใช้ได้
๑๐	.๖๙	ใช้ได้	๓๐	.๒๓	ใช้ได้
๑๑	.๖๔	ใช้ได้	๓๑	.๕๑	ใช้ได้
๑๒	.๗๔	ใช้ได้	๓๒	.๒๘	ใช้ได้
๑๓	.๔๗	ใช้ได้	๓๓	.๖๐	ใช้ได้
๑๔	.๗๑	ใช้ได้	๓๔	.๔๖	ใช้ได้
๑๕	.๕๕	ใช้ได้	๓๕	.๔๖	ใช้ได้
๑๖	.๖๐	ใช้ได้			
๑๗	.๒๗	ใช้ได้			
๑๘	.๔๖	ใช้ได้			
๑๙	.๖๑	ใช้ได้			
๒๐	.๓๑	ใช้ได้			

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๑

ภาคผนวก ช
ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ
Krejcie and Morgan

ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan

จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
๑๐	๑๐	๑๕๐	๑๐๘	๔๖๐	๒๑๐	๒,๒๐๐	๓๒๗
๑๕	๑๔	๑๖๐	๑๑๓	๔๘๐	๒๑๔	๒,๔๐๐	๓๓๑
๒๐	๑๙	๑๗๐	๑๑๘	๕๐๐	๒๑๗	๒,๖๐๐	๓๓๕
๒๕	๒๔	๑๘๐	๑๒๓	๕๕๐	๒๒๖	๒,๘๐๐	๓๓๘
๓๐	๒๘	๑๙๐	๑๒๗	๖๐๐	๒๓๔	๓,๐๐๐	๓๔๑
๓๕	๓๒	๒๐๐	๑๓๒	๖๕๐	๒๔๒	๓,๕๐๐	๓๔๖
๔๐	๓๖	๒๑๐	๑๓๖	๗๐๐	๒๔๘	๔,๐๐๐	๓๕๑
๔๕	๔๐	๒๒๐	๑๔๐	๗๕๐	๒๕๔	๔,๕๐๐	๓๕๔
๕๐	๔๔	๒๓๐	๑๔๔	๘๐๐	๒๖๐	๕,๐๐๐	๓๕๗
๕๕	๔๘	๒๔๐	๑๔๘	๘๕๐	๒๖๕	๖,๐๐๐	๓๖๑
๖๐	๕๒	๒๕๐	๑๕๒	๙๐๐	๒๖๙	๗,๐๐๐	๓๖๔
๖๕	๕๖	๒๖๐	๑๕๕	๙๕๐	๒๗๔	๘,๐๐๐	๓๖๗
๗๐	๕๙	๒๗๐	๑๕๙	๑,๐๐๐	๒๗๘	๙,๐๐๐	๓๖๘
๗๕	๖๓	๒๘๐	๑๖๒	๑,๑๐๐	๒๘๕	๑๐,๐๐๐	๓๗๐
๘๐	๖๖	๒๙๐	๑๖๕	๑,๒๐๐	๒๙๑	๑๕,๐๐๐	๓๗๕
๘๕	๗๐	๓๐๐	๑๖๙	๑,๓๐๐	๒๙๗	๒๐,๐๐๐	๓๗๗
๙๐	๗๓	๓๒๐	๑๗๕	๑,๔๐๐	๓๐๒	๓๐,๐๐๐	๓๗๙
๙๕	๗๖	๓๔๐	๑๘๑	๑,๕๐๐	๓๐๖	๔๐,๐๐๐	๓๘๐
๑๐๐	๘๐	๓๖๐	๑๘๖	๑,๖๐๐	๓๑๐	๕๐,๐๐๐	๓๘๑
๑๑๐	๘๖	๓๘๐	๑๙๑	๑,๗๐๐	๓๑๓	๗๕,๐๐๐	๓๘๒
๑๒๐	๙๒	๔๐๐	๑๙๖	๑,๘๐๐	๓๑๗	๑๐๐,๐๐๐	๓๘๔
๑๓๐	๙๗	๔๒๐	๒๐๑	๑,๙๐๐	๓๒๐		
๑๔๐	๑๐๓	๔๔๐	๒๐๕	๒,๐๐๐	๓๒๒		

(ที่มา : Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan. Educational and Psychological Measurement, ๑๙๗๐ : ๖๐๘ - ๖๐๙)

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นางสาวนันทิยา ไชยโสภา
- วัน เดือน ปีเกิด : วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๒
- สถานที่เกิด : อำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
- ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๖/๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลจันทหาร
อำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
- ตำแหน่ง/ประวัติการทำงาน : สันทนาการ เทศบาลตำบลดงสิงห์ อำเภอจันทหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด
- ประวัติการศึกษา
- พ.ศ. ๒๕๔๓ : ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ
บุรีรัมย์

หนังสืออ้างอิง
(REFERNCE BOOK)
ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น